БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 141 (12045)
1969 оной
июнии 19.
четверг

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ММУНИС БА ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ...РТИНУУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ЗҮБЛӨӨН ДЭЭРЭ

...н 17-до коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай улас... зүблөөн Уругвайн Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи ... нүхэр Р. Арисменди түрүүлэгшэтэйгээр болобо. «Мүнөө... империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ зорилгонууд, комму... ...лмэришэнэй партинуудай империализмда эсэргүү бүхы хү... нэгэдэмэл ябуулга» гэһэн тус зүблөөнэй гол документ ба... ...на. Тэрэшэлэн зүблөөндэ хабаадагшад «Владимир Ильич ...түрэһөөр 100 жэлэй ой тухай» хандалга нэгэн һаналтайгаар ...баа. Зүблөөндэ хабаадагшад эдэ документнүүдые баталан ...альга ташалгаар уттаа.

...умент тушаа өөһэдынгөө партинуудай хараа бодол элир... Швейцариин Ажалай партиин хүтэлбэрилхы комитедэй гэ... ЦК-гай секретарь нүхэр Я. Лехляйтер, Сүлөөрэлгын болон ...ын партиин Генеральна секретарь нүхэр Али Ята (Марок... ...обританиин Коммунис партиин Генеральна секретарь нү... Голлан гэгшэд үгэ хэлэһэн байгаа.

Р. Арисменди түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

...ууд коммунистнуудай гимн болохо «Интернационал» дуу...

...ис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүб... ...эд дүүрэһэн байна.

—⊙—

...И. Лениндэ—уласхоорондын ...үблөөндэ хабаадагшадһаа

...н 17-до, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай улас... зүблөөнэй хүдэлмэреэ урагшатай һайнаар дүүргэһэнэй ...эрэ дары, аха дүү 75 партинуудһаа түлөөлэгдэһэн делега... ...лаан талмай дээрэ ошоһон байгаа.

Ленинэй Мавзолейн табсан дээрэ венок табигдажа, тэрэнэй ... лентэ дээрэ: «В. И. Лениндэ коммунис ба хүдэлмэришэ... ...уудай уласхоорондын зүблөөндэ хабаадагшадһаа» гэһэн ...бэшэгдэнхэй.

...минута тухай шэмээгүй байба. Агууехэ Октябриин манда..., мүн дэлхэй юртэмсын социальна байдалай түхэл шэн... ...һан томо томо революционно шэнэлэлтын һүр һүлдэ бо... ...һан энэ хүнэй дурасхаалые, дэлхэйн пролетаринадай вож... ...хаалые аха дүү партинуудай түлөөлэгшэд тон гүнзэгы... ...эн ёһолно. Мүн тиихэдээ империализмда болон хархис ...дэ эсэргүүсэһэн нугаршагүй хатуу тэмсэлшэ, хэлбэришэ... ...ционалист, манай революционно үе сагай оюун ухаата, хэ... Ленин багшые тон ехээр хүндэлэн ёһолно.

(ТАСС).

МОСКВА. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөн. КПСС-эй делегацийе толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев «Мүнөөнэй шатада империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ зорилгонууд, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл тухай» гэһэн зүблөөнэй гол документдэ гар табижа байна.

ТАСС-ай фото. Фототелеграфаар абтаба.

УЛАСХООРОНДЫН ЗҮБЛӨӨНДЭ ХАБААДАГШАДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет июниин 17-до Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөндэ хабаадагшадай хүндэлэлдэ уулзалга хэһэн байгаа.

Эндэ суглараагшадта амаршалга хүргэжэ, КПСС-эй делегацийе толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

Кремльдэ болоһон уулзалга дээрэ нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Хилын саанаһаа ерэһэн манай хүндэтэ ханинар ба аха дүүнэр!

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөн өөрынгөө хүдэлмэриие урагшатай һайнаар дүүргэбэ. Бидэнэр ехэхэн үрэжэлтэ ажал хэжэ дүүргээд, творческо ёһоной хүдэлмэриин стол һэлгээд, энэ баяр хүндын столдо һуугаад байнабди. Тиин Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө, манай оронойбүхы коммунистнуудай үмэнэһөө, манай партиин болоод бүхы совет арадай хүндэтэ айлшад болоһон аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдые энэ уулзалга дээрэ үнэн зүрхэнһөө амаршалхые зүбшөөгыт. **(Альга ташалган)**.

Дэлхэйн коммунис партинуудай эды шэнээн олон түлөөлэлгэтэй уулзалгын манай Эхэ оронойниислэл хото Москвада болоһон ушар хадаа совет коммунистнууд бидэнэртэ тон ехэ нэрэ түрэ олгоно гээшэ.

Энэ зүблөөн хадаа империализмда эсэргүү маанадай хамтын тэмсэлдэ, бидэнэй нииитын агууехэ уг зорилгын түлөө бүхы коммунистнуудай хүсэлэл нэгэдүүлхэ ба нягтаар жагсааха хэрэгтэ туйлай шухала ушарал боложо дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй түүхэдэ орохо юм гэжэ сохом найданабди.

Тиимэ сэгнэлтэ үгэхын тулада яһала бата үндэһэ баримта бии.

Нэгэнтэ бэшэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, манай зүблөөндэ бэлэдхэл имагта даамгай ехээр ба демократичнаар хэгдэжэ, нягта барисаата нүхэрэй ёһоной сурталаар үнгэрһэн байха юм. Тиигээд ерэхэлээрээ, олохон партинуудай коммунистнуудай хамтаржа үрэ ехэтэ хүсэлэл гаргаһан һайн жэшээ харуулаа һэн.

Зүблөөн дээрэ болоһон гүн шухала удхатай, хэрэг бүтээсэтэй, сүлөөтэй ба сэхэ руунь хэлсэһэн хөөрэлдөөн хадаа тус тус партинуудай үзэл бодолые ба сэгнэлтэнүүдые бидэнэр бүтэдөөрөө сасуулжа үзэхэ, манай хүдэлөөнэй айхабтар шухала асуудалнуудые ямаршье хизаарлалтатүй тодорхойгоор зүбшэн, хэлсэхэ арга олгоһон байха юм. Иигээд байхадаа, манай революционно теориин хүгжэлтэдэ горитой ехэ шэнэ хубита нэмэжэ оруулагдаа гээд баталан хэлэжэ болохо байна. Дэлхэйн олон ондоо газар нютагуудта тэмсэл хэхэ онсо өөрэ эрхэ байдалда марксистско-ленинскэ һургаалые тодорхойгоор тааруулан хэрэглэжэ байһан дүй дүршэл тухай хэдэн олон аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үгэ соо эли тодоор хэлэгдэһэн байгаа. Манай зүблөөнэй хэлсэхэ зүйлдэ оруулагдаһан гол асуудал зүбшэн хэлсэлгэ юрэнхыдөө коммунис хүдэлөөе бүхыдэнь ба зүблөөндэ хабаадаһан парти бүхэниие арга шадабари ехэтэй болгохо, аха дүү партинуудай үнэтэ дүй дүршэлые хэрэглэхэдэмнай туһалха байһаниинь дамжагүй.

Зүблөөн дээрэ баталан абаһан документнүүд хадаа маанадай нииитын тэмсэлдэ бидэнэр бултандамнай шэнэ зэбсэг боложо үгэхэ юм. Тиихэдээ империалис эзэрхэг түримхэй добтолготой ба дарлалтатай саашадаа тэмсэхэ арга замаа бүри тодо хурсаар хараха хэрэгтэнь бүхы оронуудай коммунистнуудта болон ажалшадта туһалха ушартай. Эдэ документнүүд хадаа арадуудай амгалан тайбан байдалай ба зол жаргалай түлөө, эрхэ сүлөөтэй түлөө тэмсэжэ байһан газар дэлхэй дээрэхи бүхы үнэн сэхэ, түрүү үзэлтэ хүсэнүүдтэ маанадай хамтаржа хэһэн аха дүү ёһоной уряа боложо, бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ ханхинан зэдэлхэ юм.

Тиихэдээ зүгөөр мүнөө баталан абаһан документнүүднай эндэ түлөөлэгдэһэн парти бүхэнэй энээнһээ хойшо хэхэ ехэ хүдэлмэриин мини эшэ үндэһэниинь боложо үгэхэ байна ха юм. Гэбэшье, энэмнай яһала һайн, бата найдамтай эшэ үндэһэн болохо гээд лаблан хэлэхэдэ болохо юм. **(Альга ташалган)**. Тэрэ хадаа империализмын, хархис хара ба дай журөөдэһэн хүсэнүүдтэ эсэргүүсэхэ коммунистнуудай аха дүү ёһоной нэгэдэл бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала шата болохо байһыень харуулна.

Тэрэ хадаа маанадай зориг бадаруулжа, бидэнэй хэрэгэй шэнэ шэнэ илалтада, мүн манай хүдэлөөнэй нягта жагсаал саашадаа бэхижүүлхэ байһанда сохом этигэхэ мэдэрэл түрүүлнэ.

Хүсэ ехэтэй, муу мэхэтэй ба дүй дүршэлтэй ангиин дайсантай хэгдэхэ хүндэ хүшэр тулалдаан урдамнай хүлеэжэ байна гээшэ. Тиимэ хадань, зарим асуудалнуудаар бага зэргэ ондо ондоо үзэл бодолтой байдагшье һаа, бидэнэрэй ажал ябуулгаяа нэгэдүүлхыемнай уряалжа байна. Зүблөөнэй болохо үедэ тэмсэлэй дүй дүршэлөө али болохоор андалдан абалсалга, мүн коммунис хүдэлөөнэй туйлай шухала асуудалнуудаар үгэеэ нэгэдэнги хараа бодол зохёолго хадаа, бидэнэй өөһэдынгөө зэргэнүүдые нягтаруулаад, мүн ажал ябуулгаяа зүбшэжэ үзөөд ба тааруулан табяад байбал, энэ тулалдаанда илажа гарахымнай эрхим найдуулга мүн болоно.

Зүблөөнэй болоһон эдэ үдэрнүүдтэ аха дүү партинуудай делегацинууд хадаа манай үнэнтэ зүб хэрэгэй манлахын түлөө империализмда эсэргүү нииитын тэмсэлдэ Советскэ Союзай Коммунис партиин, Совет гүрэнэй оруулһан хубита тухай нэгэнтэ бэшэ хэлэһэн байгаа.

Тэмсэлэй талаар хани нүхэдэй зүгһөө манай политикада үгтэһэн үндэр сэгнэлтэ, тэрэшэлэн манай парти, Совет гүрэниие байгуулагша, вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулһан документые тус зүблөөн дээрэ баталан абалга хадаа совет коммунистнууд бидэниие, манай совет арад зониие бултымнай зоригжуулна гээшэ.

Хүндэтэ нүхэд, Маркс-Ленинэй һургаалда, пролетарска интернационализмын жама ёһонуудта хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһан Советскэ Союзай Коммунис парти хадаа манай хүдэлөөнэй үмэнэ, дэлхэйн империалистнуудта эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй үмэнэ манай зүблөөнэй дүнгүүдэй олгожо үгэһэн шэнэ шэнэ арга боломжонуудые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ туһа нэмэри хүргэхэ юм гэжэ таанадые найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Хүндэтэ нүхэд!

Зүблөөнэй хүдэлмэриин, хөөрэлдөө хэхэ үедэ сагай ошоһые обёоргдоогүй. Бүри үсэгэлдэр хада таанадай Москва ерэһэнтэй дашарамдуулан, үнэн зүрхэнһөө амаршалжа байһан шэнгеэр һанагдана. Иимэ ушарнуудта болодогтол адли, таанартай хахасахадамнай бишыхан уйдхартай байха бээз даа

Таанадай партинуудта, танай оронуудай хүдэлмэришэд, таряашад, интеллегенцидэ совет коммунистнуудһаа, бүхы 240 миллион совет арад зонһоо тон халуун амар мэндэ хүргыт гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө таанарые гуйха байнаб. **(Альга ташалган)**.

Хүндэтэ нүхэд ба дайшалхы ханинар, таанадай лагшан тайбанай түлөө!

Арадуудай эрхэ сүлөө олохын түлөө, хүн түрэлтэнэй һаруул һайхан байдалай түлөө, дарлалта, мүлжэлгэ болон гуйраншалгада эсэргүүсэхэ маанадай арюун нангин тэмсэлэй амжалтын түлөө!

Бүхы оронуудай коммунистнуудай бата нэгэдэл мандаха болтогой!

Коммунизм мандаха болтогой!

(Үни удаан нэрьемэ альга ташалган болоно. Бүгэдөөрөө хүл дээрээ бодоно).

...ММУНИС БА ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ ...УЛАСХООРОНДЫН ЗҮБЛӨӨН ТУХАЙ КОММЮНИКЕ

...й июниин 5-һаа 17 болотор Москвада 75 комму... ...мэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөн ...ндэ хабаадагшад тэрэниие империализмда эсэр... ...лгэрүүлгэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ эгээн үргэн арад ...буулганuудай империализмда эсэргүү нэгэдэлые ...эгтэ томо үйлэ хэрэг мүн гэжэ, марксизм-лени... ...летарска интернационализмын жама ёһонуудта ...коммунис хүдэлөөнэй жагсаалые бэхижүүлхэ зам... ...ата гэжэ сэгнэнэ.

...иимэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ... хабаадаа: Австралиин Коммунис партиин, Авст... ...ис партиин, Алжирай Социалис авангардын пар... ...ийн Коммунис партиин, Бельгиин Коммунис ...рүүн Берлинэй Социалис Нэгэдэмэл партиин, Бол... ...унис партиин, Боливиин Коммунис партиин, Бра... ...унис партиин, Великобританиин Коммунис пар... ...иин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин, Венесуэ... ...с партиин, Гаитиин Коммунистнуудай нэгэдэмэл ...аньн Арадай прогрессивнэ партиин, Гваделупын ...ртиин, Гватемалын Ажалай партиин, Германиин ...ртиин, Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин, ...Коммунис партиин, Грециин Коммунис партиин, ...унис партиин, Доминиканска Коммунис партиин, ...Коммунис партиин, Индиин Коммунис партиин, ...Коммунис партиин, Ирагай Коммунис партиин, ...унис партиин, Хойто Ирландиин Коммунис пар... ...иин Хүдэлмэришэнэй партиин, Испаниин Ком... ...н, Италиин Коммунис партиин, Канадын Комму... ..., Кипрэй Ажалша арадай прогрессивнэ партиин, ...оммунис партиин, Коста-Рикын Ажалай авангар..., Лесотын Коммунис партиин, Ливанай Комму..., Люксембургын Коммунис партиин, Сүлөөрэлгын ...ын партиин (Марокко), Мартиникскэ Коммунис ...сикын Коммунис партиин, Монголой Арадай ре... партиин, Нигериин марксистнууд-ленинецүүд, Никарагуагай Социалис партиин, Норвегиин Коммунис партиин, Зүүн-Пакистанай Коммунис партиин, Панамын Арадай партиин, Парагвайн Коммунис партиин, Перуанска Коммунис партиин, Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин, Португалиин Коммунис партиин, Пуэрторикын Коммунис партиин, Реюньонско Коммунис партиин, Румыниин Коммунис партиин, Сальвадорой Коммунис партиин, Санмаринска Коммунис партиин, Сириин Коммунис партиин, Советскэ Союзай Коммунис партиин, США-гай Коммунис партиин, Суданай Коммунис партиин, Тунисай Коммунис партиин, Турциин Коммунис партиин, Уругвайн Коммунис партиин, Финляндиин Коммунис партиин, Франциин Коммунис партиин, Цейлоной Коммунис партиин, Чехословакиин Коммунис партиин, Чилиин Коммунис партиин, Швейцариин Ажалай партиин, Эквадорой Коммунис партиин, Урда Африкын Коммунис партиин, аюулгүйень хараада абажа, нэрэнүүдынь дурдагдаагүй, нюуса байдалда хүдэлдэг хоёр партинуудай делегацинууд, ажаглагшад боложо зүблөөндэ Кубын Коммунис партиин, Швециин Зүүнэй партиин — коммунистнуудай делегацинууд байлсажа, өөһэдынгөө хараа бодолые найруулжа үгэһэн байна.

Зүблөөн «Мүнөөнэй шатада империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ зорилгонууд, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл тухай» гэһэн гол документ баталан абаба. Тэрэшэлэн коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө хэлэхэ зуураа, Австралиин, Италиин, Санмариногой, Реюньоной Коммунис партинуудай делегацинууд документ дотор найруулагдаһан империализмда эсэргүү тэмсэлэй хамтын программа тухай гансахан лэ бүлэгые зүбшөөгөө, тиихэдэ Доминиканай Коммунис партиин делегат гол документые дэмжээгүй.

Зүблөөндэ хабаадагшад В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой тухай» гэһэн хандалгые халуунаар, дэбжэлтэтэйгээр һайшаагаа.

Зүблөөн «Вьетнамда бэеэ даанхай байдал, эрхэ сүлөө, эб найрамдал олгохо!» гэһэн уряатайгаар дэлхэйн арадуудта хандаа. Мүн Урда Вьетнамай Республикын саг зуурын революционно правительство байгуулһан ушарые зүблөөн халуунаар амаршалаа. Зүблөөн «Эб найрамдал хамгаалха уряа» гаргаа. Израилиин эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүү араб арадуудай үнэн сэхэ тэмсэлые дэмжэжэ байһан мэдүүлгэ, тэрэшэлэн уласхоорондын империализмын дэмжэлгээр байгуулагдаһан хархис диктатурын гуримуудта эсэргүүгээр хүндэ хүшэр эрхэ байдалда шэн габьяатайгаар тэмсэжэ байһан ба хатуу шанга хаалта хашалтада орожо байһан коммунистнууд ба демократуудтай һаналаа нэгэдэһэн мэдүүлгэ зүблөөн баталан абаа.

Зүблөөн һайн һанаанай, аха дүүгэй һаналаа нэгэдэлгын оршон байдалда үнгэрөө, үргэнөөр тунхаглагдажа байгаа. Бүхы партинуудай адли тэгшэ эрхын ёһо гуримууд, хамтаараа хүдэлхэ арга зүблөөнэй бэлэдхэлэй үедэшье, мүн хүдэлмэрилхэ үедэньшье наринаар сахигдаа.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хоорондохи холбоо барисаае саашадань хүгжөөхөөр бэлэн байһанаа зүблөөндэ хабаадагшад тодорхойлоо. Һанал бодолоо, дүй дүршэлөө андалдан абалсахын тулада империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй һалбаран мандахын түлөө тэмсэлэй шухала политическэ болон теоретическэ асуудалнууд болон хэрэгүүдые хамтаараа зүбшэн хэлсэхын, зохёохын тула хоёр талын ба нютагай уулзалгануудые, хэрэгтэй сагтань коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөе үнгэргэжэ байха ябадал ашатай туһатай гэжэ тэдэнэр баталаа.

Тэрэшэлэн зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаагүй коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудта зүблөөнэй материалнуудые эльгээхэ гэжэ шиидхэгдээ.

Зүблөөнэй дүнгүүд коммунис парти бүхэнэй, мүн бүхы уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ ашатай туһатай байха гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад батаар этигэнэ.

...ВЕТ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЫЕ БҮРИМҮҺЭН ДЭМЖЭНЭ

...оронной ажалшад хадаа ...вительствада Совет пра... ...хэһэн мэдүүлгые бүгэ... һаналтайгаар дэмжэн Предприятинууд дээ... ...ургаануудта, колхозууд... хабаадалгатай митинг, боложо, тэндэ байлсаһан ...Коммунис партиин бо... правительствын полити... ...ю һайшаана.

...К.—Бидэнэр, хилэ шада... харгын хүдэлмэришэд, ...нгаа хэлбэришэгүй ...ые дэмжэнэбди,—гэжэ ... хүдэлмэришэн И. Ф. ...дүүлбэ.— Бүхы совет ...дли, Алас-Дурна зүгэй ... СССР-эй болоод КНР-... гараһан хилын эртэ ... тогтонхой байһан ха... хэзэшье хубилтажа шадахагүй юм. Үнэнтэ зүб юумэн манай талада,—гэбэ.

Хабаровска хизаарай хэдэн олон предприятинууд дээгүүр боложо үнгэрһэн суглаануудта хабаадагшад өөһэдынгөө баталан абаһан резолюцинууд соо Маогай бүлэгэй балмад хорото аашануудые тон шангаар буруушаана.

НАХОДКО. Эндэ, далайн порт дээрэ, олон зоной хабаадалгатай митинг болоо. Тус портын хүдэлмэришэдэй бригадир, Социалис Ажалай Герой Г. А. Маяков гэгшэ өөрынгөө коллективэй үмэнэһөө үгэ хэлэхэдээ, манай гүрэнэй талаһаа хитад газарта добтолһон ушар гэжэ хэзээшье байгаагүй юм, байхашье арганьгүй гээд Совет правительствын мэдүүлгэ соо тон зүбөөр хэлэгдэнэ гэжэ мэдүүлбэ.

УЛААН ТУГТА БАРУУН-ХОЙТО ХИЛЭ САХИХА ОКРУГ. Тус округой заставанууд, дайшалхы корабльнууд дээрэ, мүн частьнууд болон подразделенинүүдтэ Совет правительствын мэдүүлгые халуунаар һайшаан угтаба.

— Алас-Дурна зүгэй хилэ дээрэ аяар хори гаран жэлдэ алба хэһэн байгааб,—гэжэ Н-скэ частиин суглаан дээрэ офицер А. Клевченко мэдүүлбэ. — Тиихэдээ Хитадай ажалшадтай, солдатуудтай болон офицернүүдтэй нэгэнтэ бэшэ хөөрэлдэһэн байнаб. Тэдэнэр хадаа Японой эзэрхэг түримхэйшүүлһээ сүлөөлһэнэйнь түлөө, шэнэ ажаһуудал түхеэрхэ хэрэгтэнь аха дүүгэй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө совет хүнүүдтэ үнэн зүрхэнэй баяхалан хүргэдэг бэлэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ Маогай бүлэгэй хорото аашa үүдхэгшэд Советскэ Союзда дурагүйтэхөөр арад зоною тухирхын тулада аһан шадалаараа аашалжа байһан юм. Мүнөө болоходо, Пекинэй хорото ааша үүдхэгшэд хилэнүүдые шэнээр хаража үзэхэ тухай шууяа татаһан, тэрэниие эбдэхэ һэдэлгэ гаргаадшье үзэһэн байна. Бидэнэр хилэ эбдэһэн хэндэшье хатуу сохидто үгэхөөр бэлэн байнабди.—гэбэ.

БРАТСК. Эндэхи олохон предприятинууд ба барилтанууд дээгүүр митингнүүд боложо, тэрэндэ хабаадагшад баталан абаһан резолюцинууд соогоо Совет правительствын мэдүүлгые халуунаар һайшааһан байха юм.

Гапнуурипан В. Г. Любушкин, мүн бэшэшье хүнүүд хадаа хитад хорото ааша гаргагшадай харата ябуулгануудые болюулхыень эрид шууд эриһэн байгаа.

ЛЕНИНГРАД. Маогай шайкын гэмтэ муухай аашанууд хадаа гансахан манай орондо эсэргүүсээд дүүрэхэ бэшэ юм. Тэдэнэр уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэл һандаргана гэжэ адмиралтейскэ заводто болоһон митинг дээрэ хабсаруулагша Т. В. Пипирин мэдүүлөө. Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй харата аашануудые уласхоорондын коммунистнуудай хуралдаан дээрэ олохон хүнүүд шүүмжэлэн элишэлһэн байгаа.

Хитадай хорото сэдьхэлтэн хадаа совет хүнүүд өөһэдыгөө аршалан хамгаалжа шадаха ба тэрэниие эбдэхэ эрхэ хэндэшье үгэхэгүй юм байна гэжэ мүнөө ойлгодог болоо гэжэ инженер В. Н. Пименов хэлээ.

СССР-эй правительствын мэдүүлгэ тушаа митингнүүд тус городой, мүн бэшэшье предприятинуудта, эмхи зургаануудта болоһон байна.

(ТАСС).

ОЛООРОО ШИИДХЭБЭ

...та асуудалнуудые буу ...соор бэшэ, харин хэлшидхэхэ тухай «Элект... заводой коллектив хү... ...жа байна. Заводой бү... ...ришэдэй хабаадалгатай ...гдэһэн митинг дээрэ ...тэ хэлэжэ, Совет прави... ...а мэдүүлгэ һайшаан ...йһан тухайгаа мэдүүл... ...эн столой дэргэдэ һуу... ...оронднн шухала асуу... ...эхые хитад арадта хандаха байнаб, — гэжэ кран бүтээлгын цехэй токарь К. Антонов дурадхаба. Совет правительство иимэ дурадхалтайгаар Хитадай засагаархидта нэгэнтэ бэшэ хандаа. Теэд тэдэнэр хэтэ мүнхэдөө Россин байһан газар дайдые худал хуурмагаар эзэмдэхэ һэдэлгэ гаргана. Теэд, худал юумэн ходол хооһон үлэдэг гээшэ. Манай правительство түүхын үнэншэмэ документ, баримтануудые дурдажа, Маогай бүлэгэй муухай ааша элишэлэн харуулаа.

Хитадай засагаархидай эзэрхэг түримхэй политикые буруушаажа байһанаа үгэ хэлэһэн хүдэлмэришэд мэдүүлбэ.

— Мао, тэрэнэй засагай дүтын хүнүүд хитад арадые мэхэлхэ, буу зэбсэг бараад совет арадта добтолон орохыень идхажа байна. Бидэнэр бултадаа тэдэнэй зэбүүрхэмэ муухай ааша буруушаанабди. Совет арад өөрынгөө правительствын мэдүүлгэ үнэн зүрхэнһөө һайшаана. Тиихэ зуураа, хитад булимтарагшадта хатуу сохилто үгэхэ байһанаа мэдүүлнэ. Электромеханическа цехэй коллективэй ажалайнгаа эршэ шангалхажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал арьбадхахын тула оролдохо байһан тухай шудхалаашан Владимир Сгуржак хэлэбэ.

— Совет хүдэлмэришэн анги, бүхы араднай өөрынгөө газар дайда хамгаалхаар, оронойнгоо хүсэ шадал арьбадхахаар хододоо бэлэн юм,—гэжэ токарь Виктор Юдинский мэдүүлээ. Электромеханическа цехэй утаһа орёогшод Ярославa Капецкая, Надежда Афанасьева, Валентина Курбетьева, үйлэдбэриин олон түрүүшүүл энэ хэрэгтэ туһа нэмэрээ оруулан, табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь холо урид дүүргээ.

Үгэ хэлэһэн технолог А. Перякина, завкомой түрүүлэгшэ А. Ф. ...езбородов болон бусад хитад засагаархидай муухай ааша буруушаажа байһанаа мэдүүлээ. Заводой хүдэлмэришэд Совет правительствын мэдүүлгэ һайшааһан резолюци баталан абаһан байна.

Н. ДЕМИН.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Л. Н. БЕСТУЖЕВТА БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ЭКОНОМИСТ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Финансын хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой финансын таһагые даагша нүхэр **Бестужев Леонид Николаевичта** Буряадай АССР-эй Габьяата экономист гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан, 1969 оной июниин 16.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

СУУДА ГАРАҺАН ЗАВОД

УЛААН-ҮДЭ. (ТАСС). Тимлюгэй цементын заводто коммунис ажалай предприяти гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Тэндэ олон ондоо маркын, мүн баһа «500» гэһэн дээдэ маркын цемент гаргана.

Тус предприяти дээрэ ажал хэрэгүүдынь яһала һайнаар ябана. Энэ оной гансахан табан һара соо түсэбһөө гадуур долоо миллион хахад тонно продукци гаргаһан байха юм. Энэ заводой гаргадаг цементые Братска ГЭС-эй хаалта табиһан барилгашад хэрэглэһэн байгаа. Тиигээд мүнөө Яхадай, Алас-Дурна зүгэй, мүн аха дүү Монгол ороной барилгануудта эльгээгдэнэ.

МНР-эй ЭНЕРГЕТИГҮҮД АНГАР МҮРЭНЭЙ ЭРЬЕДЭ ЕРЭБЭ

БРАТСК. (ТАСС). Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, дэлхэй дээрэ эгээн томохон Братск ГЭС-тэ, долоодохи ТЭЦ-тэ, мүн Братск электрын сетьнүүдэй Управленидэ Монголой бүгэд -энергетигүүд дүрбэн һара шахуу саг соо хүдэлмэриин практика гаража байнхай.

МНР-эй түбэй энергосистемын предприятинуудһаа 15 инженернүүд, мастернууд Братскда ерэжэ, электро-тухеэрэлгэ һэльбэн заһаха технологитой, электростанцинууд дээгүүр хэгдэхэ ажалай эмхидхэлтэй, мүн тэдэнэй ажал ябуулгын экономическа асуудалнуудтай танилсажа байгаа юм.

КУБАНЬДА ТАРЯА ХАДАЛГА ЭХИЛЭЭ

КРАСНОДАР. (ТАСС). Кубаниин урда талын газар нютагуудта намар тариглаһан ешмээн эдеэшэбэ. Үглөөнэй - улаан наранаар Абинска районой колхоз, совхозуудта хуряалгын машинануудай мотоорой дуугинахэ, жаткануудай таршаганаха абяан дуулдажа захалаа. «Россия», «Кавказ», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай механизаторнууд гарнагаа амяарлан халажа эхилэнхэй. Түрүүшын хэлэн зуугаад гектар дээрэ халагдаһан намарай ешмээн баалаараа хэотэнэ. һайса утэгжүүлһэн газарта тарижа, оролдосотойгоор ургуулһан орооһо тарянай ургаса нёдондонойхиһоо доошоо орохогүй юм хэбартэй. Комбайнернууд болон жаткануудай машинистнууд тус райондо 15 мянга гаран гектар дээрэхи шэниисэ болон ешмээн хуряажа абаха юм. Таряа хадаха техникэ бүхыдөө бэлэн болоод, тарянай эдеэшэхын хирэ зэргээр хадалгада гараһа. Колхозуудай тоог ба гүрэнэй складууд дээрэ шэнэ ургасын орооһо тушаан абахаар бэлэдхэл хэгдэжэ дүүргээ.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ҮТЭГЖҮҮЛГЭ ТАРЯАШАДТА ҮГТЭНХЭЙ

СЕВЕРОДОНЕЦК. (ТАСС). Эндэхи химкомбинадай коллектив минеральна үтэгжүүлгэ нэмэжэ гаргаха тушаа хахад жэлэйнгээ даалгабарине болзорһоо урид дүүргэбэ. Тиимэһээ таряашад 80 мянган тонно үтэгжүүлгэ нэмэжэ абаһан байха юм.

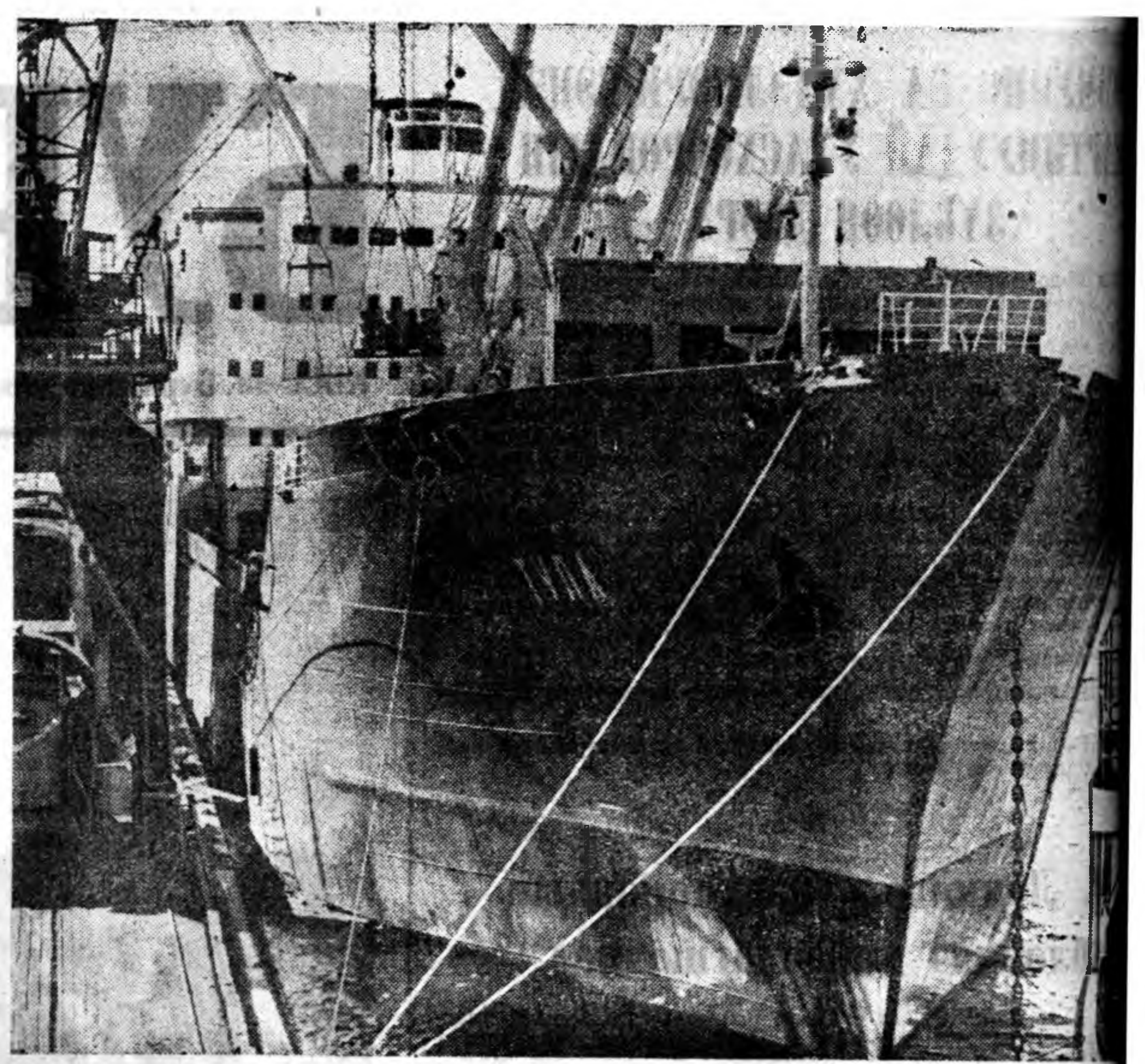
Украинын химиин түрүү комбинат хадаа техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, арга боломжоёо һайса хэрэглэхэ гэһэн зорилго табинхай. Тиихэдээ энэ жэлдэ азотно үтэгжүүлгэ гаргаха хүсэ шадалаа 150 мянган тонноор дээшэлүүлхэ гэжэ шиидхээ.

Тус предприяти дээрэ хүдэлжэ байдаг бүхы һалбаринуудай 90 шахуу процентнь автоматизацилагдаа.

ЭРХИМ ТЕЛЕВИЗОРНҮҮДЫЕ БҮТЭЭДЭГ БОЛОО

ЛЬВОВ. (ТАСС). Эндэ бүтээн гаргагдадаг «Огонек-2», «Электрон-2» гэжэ маркын телевизорнүүдтэ һайн шанартай гэһэн гүрэнэй тамга табигдаа. Тэдэнээ шанарайнгаа талаар хари гүрэндэ бүтээгдэдэг телевизорнүүдһээ дутуугүй байдаг.

Телевизор бүтээдэг заводой коллектив өөһэдынгөө үйлэдбэрине эршэмтэйгээр үргэдхэжэ байнхай. Энэ жэлдэ тэндэ 514 мянган телеприёмник бүтээн гаргагдаха юм. Гэхэ зуура, 500 мянган телевизор бүри 1970 ондо бүтээн гаргаха гэһэн түсэбтэй байгаа.

ЛЕНИНГРАД. Балтиин далайн пароходстводо шэнэ суднанууд олоор ерэжэ байна. Советскэ Союзай захилаар эдэ корабльнуудые Германиин Демократическа Республикада бүтээгээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Тула» теплоход портдо ерээд байна.

ТАСС-ай фото.

УРГАСА БА ҮТЭГЖҮҮЛГЭ

Газарай хүрьһэндэ наг шэбхэгү, али минеральна үтэгжүүлгэ оруулха гээшэ ямаршье ургамалай ургасые дээшэлүүлхэ гол арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн байһаниинь хэндэшье мэдээжэ.

Тиигэбэшье үтэгжүүлгэ байнал гээд нюдэ балай хэрэглэжэ болохогүй. Агротехникын бүхы заабарине наринаар сахижа, ямар газарта хэды шэнээн үтэгжүүлгэ оруулаа һаа, ашаг үрэ гарахаб гэжэ уридшалан һайнаар гүйсэд бодомжолжо, зүбөөр хэрэглэхэ шухала.

Тиимэһээ манай эндэ малда силос болгожо эдюулхын тула ехээр таригдадаг ургамал — **кукурузые хайшан гэжэ үтэгжүүлхэ тухай тогтожо хэлэе.**

Эгээл арбаад жэлэй саада тээ, 1958 ондо кукурузын манай эндэ һаял таригдадаг боложо байхада, республика соо бүхы 28,6 мянган гектар дээрэһээ га бүриин 20 центнер кукурузын ногоон намаа набша абтаа һэн. Харин 1967 ондо колхоз, совхозуудтамнай бүхыдөө 55,6 мянган га дээрэ кукуруза таригдаад, гектар бүриһөө 86 центнер ургаса хуряагдаа. Энээн дээрэһээ харахада кукуруза ехээр тарижа, һайнаар ургуулха талаар республика сооминай зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Хэнэйшье мэдэһээр кукуруза гээшэмнай ургажа байхадаа газарай хүрьһэнһөө элдэб шухала зүйлнүүдые, шэмэ шүүһэ ехээр хэрэглэдэг. Тиимэһээ кукурузын газарта наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ нилээд ехээр оруулха шухала болоно.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциинхид Ивалга нютагай эрхэ байдалда кукурузын газарта элдэб янзын үтэгжүүлгэ оруулжа туршаа. Энэ туршалгын дүн дээрэһээ харахада азот, мүн фосфор, бага зэргэ кали оруулһан газарта кукурузын ургаса һураггүй ехэ абтаа.

1965 онһоо хойшо туршалга хэжэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулхада кукурузын ногоон набшань хэр түргэнөөр, һайнаар урганаб гэжэ шалгажа үзөөбди. Кукурузаа жэл бүхэндэ нэгэл газартаа тарядад, тэрэниие үһалжа, хоёр ондоогоор үтэгжүүлжэ туршаабди. Жэшээлхэдэ, нэгэ газартань гектарай 20 тонно шэбхэ оруулаад, үшөө минеральна үтэгжүүлгэ нэмэжэ хэгдээ. Харин нүгөө газартань шэбхэ хэнгүй, миил минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа.

Нигээд байхада һайса үтэгжүүлэгдэһэн газарта кукурузань нүгөөдыинхиһөө һураггүй түргэн ургажа, август соо энэ набшань сүүдхэдээ 2,7 сантиметрээр үндэр бололог байгаа. Ондоогоор хэлэбэл, шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулһан газарай ургаса сүүдхэ соо нүгөө газарайхиһаа гектарай 4—6 центнерээр ехэ ургаса гараһан болоно. Туршалгын дүн дээрэһээ харахада,наг шэбхэ оруулаад, үшөө минеральна үтэгжүүлгын нормые ехэ болгохо бүри ургасань дээшэлнэ. Жэшээлхэдэ, ямаршье үтэгжүүлгэ оруулаагүй газарһаа гектарай 104 центнер ургаса абтана. Тиихэдэ га бүхэндэ 60—60 килограмм азот, фосфор оруулагдаад, гектар бүриһөө 155 центнер ногоон намаа набша абтана. Харин азодыень 120 килограмм хүрэтэр ехэ болгоод, 60—60 килограмм фосфор, кали холилсоходо га бүриһөө 190 центнер кукурузын ургаса хуряагдана.

Минеральна үтэгжүүлгэ, илангаяа азот, фосфор оруулһан газарай ургасынь шэмэ баһал дээшэ байдаг.

Энээн дээрэһээ ямар тобшолол хэхэб гэхэдэ, кукурузын ургаса дээшэлүүлхын тула азот фосфор хоёрые тэнсүүгээр, гектар бүридэ 60—60 килограмм оруулхада, мүн фосфор кали хоёр дээрэ азодыень бүри ехэнэгээр оруулхадаашье өөрэгүй.

Хартаабхын газар үтэгжүүлхэ тухай. Манай республикын ажахынуудта жэл бүри бүхыдөө 9—10 мянга гаран гектарта хартаабха ургуулагдана. Энэ ургамалые элбэг ехээр ургуулхын тула агротехническэ бүхы онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, илангаяа эрхим һайн сортын үрэһөөр тариха, мүн газартань наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хэрэгтэй.

Манай туршалгын станциинхид 1963 онһоо хойшо хартаабхые үһалагдадаггүй доболиг, хүрьһэтэр хүрьһэтэй, урда жэлынь орооһо таряа ургуулһан газарта таряад, тэндээ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа туршаа юм.

«Курьер» гэжэ манай эндэ нютагжаһан сортын үрэһэн таригдаа. Гектар газарта азот, фосфор болон кали тус тустань 60—60 килограмм оруулаад, үшөө дээрэһээнь наг шэбхэ гаргалсахада хартаабхын энэ бүдүүтээр, үдхэн набшаһатай, үндэрөөршье ургадаг байна. Нигэжэ һайса үтэгжүүлһэн газарта хартаабха удаан ургажа, һайнаар эдеэшэнэ. Жэшээлхэдэ, оройдоо үтэгжүүлгэ оруулаагүй газарһаа гектарай 98 центнер хартаабха абтаһан һаа, га бүридэ 60 килограмм азот (шэбхэгүйгөөр) оруулхада ургасань гектарай 154 центнер хүрэтэрөө дээшэлнэ. Харин тэрээн дээрэнь га бүриин 20 тонно шэбхэ оруулалсаад байхада, га бүриһөө 184 центнер хартаабха гараа. Тиихэдэ азот, фосфор, кали гурбые 60—60 килограмм хэхэдэ, га бүриһөө 160 центнер ургаса абтаа. Тэрээн дээрэ шэбхэ горнтойгоор гаргахада ургасань гектарай 215 центнертэ хүрэдэг байна.

Тиигэбэшье шэбхэ ехээр гаргалсаһан газарай хартаабха крахмал багатай байна. Мүн гансахан азот оруулһан газарай хартаабха баһал крахмал багатай. Харин, азот, фосфор, кали гурбые тэнсүүгээр оруулхада, крахмалынь 20,7 процентээр ехэ болоно.

Хартаабхын газарта наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ һайса оруулаад, ургасыень дээшэлүүлжэ, эрхим шанартай хартаабха гүрэндөө ехээр тушаахада экономическа талаараа ашаг үрэ ехэтэй байна.

Энээниие дооро харуулагдаһан таблица гэршэлнэ.

Үтэгжүүлгэ	Хартаабхын худалдалга процентээр	Ургасынь га бүриһөө лээшэлһэниинь (центнерээр)	Нэмэжэ абаһан ургасын сэн (түхэригөөр)	Үтэгжүүлгэ хэрэглэһэн гектар бүхэнэй гаргаша (түхэригөөр)	Үтэгжүүлгэ хэрэглэһэнһээ абтаһан ашаг олзо га бүхэнһөө (түхэригөөр)
30 тонно	75	30	171	75,8	95,2
Азот 60 кг	81	56	333	28,7	304
Фосфор 60 кг	64	35	184	22.7	161
Кали 60 кг	61	30	153	16	137

Тиихэдэ азот, фосфор, кали гурбые суггтань гектарай 60—60 килограмм оруулхада га бүхэнһөө 57 центнерээр ехэ ургаса абтажа, тэрэнэй сэн гектарай 386 түхэриг болоно. Минеральна үтэгжүүлгэ худалдажа абаһанай, хэрэглэһэнэй түлөө гектарай 40 түхэриг гаргашалһан. Харин ехэ ургаса абаһанайнгаа түлөө ажахы га бүриһөө 348 түхэриг сэбэр ашаг олзо оруулаа.

Тэрэшэлэн наг шэбхэ гурбан ондоо минеральна үтэгжүүлгэтэй бултыень суггтань оруулхада хартаабхын ургаса га бүриһөө 42 центнерээр дээшэлжэ, тэрэнэйнь сэн 783 түхэриг болоно. Тэрээн соохоонь үтэгжүүлгэ хэрэглэһэнэй бүхы гаргаша хаяхада, тэрэнь га бүхэнэй 106 түхэриг болоно. Нигээд ерэхэдээ га бүхэнһөө абтаһан хартаабхын ургасаһаа 677 түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулаа бшуу.

Эндэ минеральна үтэгжүүлгэ ямар аргаар, хэды сагта оруулхаб гэжэ хэлэбэгүйб. Энээниие нютаг бүхэнэй байгаалиин, сагайнь уларилай эрхэ байдалда тааруулжа хэхэ ёһотой. Манайтэ болоно. Минеральна үтэгжүүлгэ хайшан гээд хэрэглэхэб гэжэ тиимэ тодорхой гурим үшөө тогтоогдоогүй. Энээниие түргэн шиидхэхэ саг ерээ.

Туршалгын станциинхид 6 политой севооборотто ургамалнуудые һэлгэжэ тарихадаа, бултандань үтэгжүүлгэ хэжэ туршаа. Түрүүн наар байһан газарта хоёр жэл удаагаар шэниисэ таряад, удаадахи жэлдэнь кукуруза, тиигээд дахин шэниисэ, һүүлдэнь обёос таридаг байна.

Г. КОЛМАКОВ.

Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин агрохимиин болон хүрьһэ шэнжэлгын таһагые даагша.

«ЭЛЕКТРОМАШИНА» ЗАВОДТО

СЛЁТ ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

«Электромашина» заводой механическа цехэй 159 хүдэлмэришэн коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Һаяшаг тус цех соо коммунис ажалай ударнигуудай слёт үнгэргэгдэбэ.

Ярослава Канецкая, Валентина Курбетьева, Надежда Афанасьева гэгшэд табан жэлэйнгээ даабари дүүргэһэн тухайгаа слёдто суглааршадта мэдүүлээ. Эдэнэй нэрэ заводой ажалай алдар солын дэбтэр соо бэшэгдэбэ.

Түрүү хүдэлмэришэдһөө жэшээ абажа, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллан, түсэб даабариаа болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэһэн зорилго слёдто суглааршад урдаа табяа.

242 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ

Манай заводой коллектив һара, жэл бүри түсэб даабариаа үлүүлэн дүүргэжэ, оронойнгоо ажахынуудта хүсэ ехэтэй электродвигательнүүдые, автокрануудые улам олоор бүтээн гаргажа эльгээнэ. Байгша оной табан һарын түсэбһөө гадуур 242 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаа. Тиин элдэб зүйлэй 1350 электродвигательнүүдые бүтээхэ даабаряа 1358-да хүргөө. Мүн лэ түсэбһөө гадуур арбан тонно ашаа үргэхэ хүсэ ехэтэй автокран бүтээгдээ.

Тус заводой коллектив түйлаһан амжалтаараа һанаагаа заһадаг бэшэ, харин һайн шанартай продукци бүри ехээр бүтээхые эрмэлзэдэг. Түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабари саг болзорһоонь урид дүүргэжэ, түрэл Ильичэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ шиидээд, социалис мүрысөөндэ оролсон эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Н. СТЕПАНОВ.

Комсомол басаган Валентина Ветошникова Улаан-Үдын трикотажна фабрикада хүдэлдэг юм. Энэ нүхэрнай түрүүшүүлэй тоодо ороһоор нилээд үнинэй. Цех, бригада бүхэнэй хоорондо болоһон мүрысөөнэй дүнгүүдые харахада, Валентина Ветошниковагай дүнгүүд ехэ һайн байна. Утаһа орёодог мэргэжэлээ һайн шудалһан дээрэһээ Валентина ехэ амжалта түйлажа, үдэр бүринингөө даабарине 115—120 процент дүүргэнэ. Мүнөө үень Валентина басаган В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ветошникова.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

УРАЛАН НАРИЖУУЛГАДА — ҮРГЭН ДЭЛИ[...]

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ, ажал ехэтэй хүдэлмэри хүнгэдхэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ колхоз, совхозуудай уралан наринжуулагшад, ухаалан зохёогшод горитой туһа хүргэһэн байха юм. Эдэнэр инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэй хүсөө нэгэдхэжэ, элдэб ургамалнуудые ургуулха технологи, машина, зэбсэгүүдые наринжуулан һэйжаруулха, мал ажалай хүндэ хүдэлмэриие оньһожоруулха талаар горитой оролдоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ хүлөөгэй уралан наринжуулагшадһаа ороһон дурадхалнууд бэелүүлэгдэжэ, дүн хамта 133,6 мянган түхэригэй алмалта, арьбалалта хэгдэһэн байна.

Энээн тушаа Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын уралан наринжуулагшад шалгараа. Эдэнэрэй дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар тус ажахыда 45 мянган түхэриг алмагдаа.

Ленинэй ордентэ Борьёогой совхоздо үбһэ хуряаха хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха тушаа һонирхолтой юумэн хэгдэһэн юм. Тэндэ үбһэ, таримал ногоо баалһаа суглуулха, бухаллаха тусхай машина дурадхагдаһан байгаа. Хамта 5 дурадхал ороо һэн. Тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, 10,5 мянган түхэриг мүнгэн зөөри арьбалагдаа.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой уралан наринжуулагшад силосэй ногоо хуряадаг СК-2,6 комбайные баалһаа ногоо сутлуулжа хэршэхээр тааруулһан байна. Энэ ушарта силосэй комбайнай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлһэн, мүн автомашинада, тракторай тэргэдэ ногоо ашаалха саг хоёр дахин хороогдоһон байха юм.

Шииг ехэтэй орооһо таряа хатааха, тэрэниие оньһон аргаар нэгэ газарһаа ондоо тээ өөлюлхэ түхеэрэлгэ Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой ухаалан зохёогшод дурадхаһан. Тэрэниие хэрэглэһэнэй ашаар энэ колхоздо 44,6 мянган түхэриг алмагдаа.

Хориин аймагай Анаагай совхозой, Зэдын аймагай Торнии совхозой уралан наринжуулагшад һаалиин фермэнүүдэй, тарянай тоог дээрэхи хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха ашаг үрэ ехэтэй олон дурадхалнуудые оруулжа, үйлэдбэри дээрэ хэрэглэжэ шадаа.

Уралан наринжуулагшадай, ухаалан зохёогшодой үнгэрһэн жэлэй дүн согсолжо, республикымнай Хүдөө ажахын министерство 59 хүндэ шан барюулаа. БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар 4 хүндэ «Буряадай АССР-эй габьяата уралан наринжуулагша» гэһэн алдар нэрэ олгогдоо һэн.

Тиигэбэшье энэ шухала хэрэгтэ дутагдалнууд, һаад татадаг баримтанууд олон ушарна. Уралан наринжуулагшадай ухаалан зохёоһон юумыень эд болгохо, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар туһаламжа бага хүргэгдэнэ. Заримдаа хүдөөгэй уран гартанай ухамайлан зохёоһон, бүтээһэн юумые өөдэ абадаггүй, гэрээндэ үнэмшэлгэ үгэдэггүй хойноо ябадал гарадаг гээшэ. Хүдөөгэй хэдэ хэдэн үйлэдбэриин управленидэ уралан наринжуулагшадай хүдэлмэри эрхилхэ даабари мэргэжэлтэдтэ үгтөөгүй байдаг.

Колхоз, совхозуудта, хүдөө ажахын бусад предприятинуудта уралан наринжуулагшадай, ухаалан зохёогшодой бюро эмхидхэгдээдүй.

Иимэ байдалые хойшодоо тэсэхын аргагүй. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе ажалай эрхим бэлэгээр ут[...] байхадаа хүдөө ажах[...] наринжуулагшадай эд[...] лые улам хүгжөөхэ, [...] дөөгэй бүхы мэргэжэл[...] низаторнуудые олоор [...] тон шухала. Энэ ушар[...] ци үйлэдбэрилхэ табан [...] түсэб урагшатайгаар [...] хүдөө ажахын про[...] өөрынь үнэ сэн [...] арга олохо байна бшу[...]

Эдэ бүгэдые харал[...] республикымнай Хүдө[...] Министерство, хүдөө [...] бэлэдхэлэй хүдэлм[...] профсоюзай обком энэ [...] һээ һүүл хүрэтэрнь [...] хозуудта уралан нар[...] дай конкурс үнгэргөө[...] тоол гаргаанхай. [...] гарагшадые урмашу[...] ла 2 мянган түхэриг, [...] амарха 20 путевко бэ[...]

Хүдөөгэй мэргэжэл[...] наринжуулагшад, эдэб[...] конкурсдо олоороо ха[...] дөө ажахыгаа сааша[...] хэ хэрэгтэ хубитаяа [...]

В. ВА[...]

республикын Хүдөө [...] министерствын [...]

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Ядерна шэнжэлэлгэнүүдэй нэгэдэмэл институдай бүлэг эрдэмтэд орёо оньһон шэнэ түхеэрэлгэ зохёобо. Академик В. И. Векслер 1956 ондо энэ шэнэ онол аргые һанамжалан зохёоһон юм. Академигэй наһа бараһанай һүүлээр тэрэнэй шаби, физико-математикын эрдэмэй кандидат В. П. Саранцев энэ хүдэлмэриие үргэлжэлүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент А. А. Наумов, В. П Саранцев, академик А. Л Минц.

ТАСС-ай фото.

ХОЛО ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭБЭЛ

Хориин аймагай [...] хүдэлмэрилэгшэд май [...] гөөр урда тээнь харал[...] сэбөө 124 процент дү[...] дэнэр түсэбһөө гадуур [...] 240 сеанс кино хару[...] гэжэ хамта дээрээ 103[...] гэй орондо 12580 түх[...] оруулаа.

Май һара соо илан[...] гай түб — Хори тэс[...] ран» кинотеатрай ко[...] рэшэлэн Доодо-Майлы[...] Маслов, Тээгдын Олы[...] Хандагайн Леонид [...] Ашангын Цырен Цыде[...] садшье киномеханиру[...] ехэтэйгээр ажаллажа, [...] холо үлүүлэн дүүргээ[...] лагша нүхэдшнай комму[...] ударнигай солотой.

Г. Х[...]

ЗОНДО ОЙЛГУУЛХА, ЭТИГҮҮЛХЭ ШУХАЛА

(Научно-атеизмын хүдэлмэри һайжаруулха тухай бодомжонууд)

...үедэ Яруунын аймагта ...скэ пропагандын һулаар ...най гэмээр шажанда шү...дал урданайхиһаа үлүү...дэдэг болоо гэхэдэ алдуу... Зарим нютагуудта тахи... газарнууд—субарганууд ...үндэн бэшэгүүд тараагда...гүүр байһан, мүн ерүүл...эб дамаһар ажал ябуул...эдүүлнэ. Эдэ бүгэдые ха...бажа, партиин Яруунын ...жалшадые атеизмын үзэл ...р хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ...ралаа табиһан байна. Ха...һон нэгэ бюро дээрэ энэ ...зүбшэн хэлсээд, атеизмын ... һайжаруулха хэмжээ...раалаа һэн. Энээнэй үн...арим колхоз, совхозууд... зургаануудта партийна ...д үнгэргэгдөө. Тэрэшэ...м нютагуудта олониитын ...атай суглаанууд боложо, ...бэшэгүүдые тарааха яба...улха хэмжээнүүд абтаһан

...атеистическэ пропаган... янзаар ябуулдаг онол ...бии гээшэ ааб даа. Тэдэ...жиман гэхэдэ, семинарнуу...эргэхэ, эрдэм мэргэжэл ...атеистнүүдэй олониитын ...шадаг лекцинүүд, һүзэг...уулзалга, хөөрэлдөөн бо-

...эрдэмэй кандидат, нии...эй институдай түүхын ба ...н секторые даагша Р. Е. ... сугтаа эдэ мүрнүүдэй ...СС-эй райкомой хараал...ээ ябуулгануудаа бэе...эрэгтэнь хабаадалсаһан ...Коммунизм», «Победа», ...колхозуудай партийна ...нүүдэй хүтэлбэрилэг...амта атеистнүүдэй семи...үнгэргэгдөө. Мүн Нарһа... семинар хэгдээ. 150 га...рнүүд, пропагандистнууд, ...ууд эдэ семинарнуудта ...іа. Атеистическэ пропа...ениискэ ёһо гуримууд ту...н шажанай үлэгдэлнүүд ...ие усадхаха арга замууд ...жалшадые научно-атеиз...ал бодолоор хүмүүжүүлхэ ...шинүүд уншагдаһан бай... эдэ колхозуудай бригада...лай фермэнүүдээр яба... ба хөөрэлдөөнүүд хэг-

...йшүүлэй урда уншагда...ануу д бүришье һонирхол-той, шухала удха шанартай байгаа. Эгэтын-Адаг. Эгэтэ, Улзыта гэжэ нютагуудта, Хушуун-Үзүүр, Хоймор гэхэ мэтын газарнуудтахи гүүртэнүүдтэ болоһон иимэ уулзалганууд дээрэ лекцинүүд уншагдаа. Атеизмын темээр лекцинүүдые шагнаха дуратайшуул яһалашье олон байгаа гэжэ онсолон тэмдэглэмээр. Жэшээнь, Эгэтын-Адагта 40 гаран хүн—һүзэгтэйшүүл суглараад, сомоной Соведэй байшан соо багтажа ядажа байба. Ламын шажан тухайда нүхэр Пубаевай түрэлхи хэлэн дээрээ уншаһан лекциие нь хүнүүд ехээр һонирхоо. Эндэ сугларагшад мүргүй олон асуудалнуудые һураа, өөһэдынгөө һанамжа бодомжо тухайда эли далдагүй хуу хэлээ, шажан мүргэлдэ ямараар ханданаб гэжэ эдэ бүгэдэнһөөнь элирээ. Ойлгосотой, һонирхолтой, научна үндэр хэмжээндэ уншагдаһан лэ лекци хүн зоной бодол сэдьхэл хүдэлгэжэ, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөө ярилдаа үүсхэдэг ха юм. Маанадай хэһэн лекци, хөөрэлдөөнэй һүүлээр эндэ байгшад, мүн ондоо тээгүүршье ябахадамнай лекциин түлөө баяр хүргэдэг байба. Тиин үбгэд, хүгшэдые ходо суглуулжа, шэнэ һонинууд тухай хөөрэжэ байгыт гэжэ гуйһан байна.

Һүзэгтэйшүүл гээшэ гээгдэнги, урданай ула болоһон юумэ баримталдаг уладууд гээд зариман һанажа магад. Теэд дээрэ заагдаһан нютагуудаар ябахада, иимэ бодомжын буруу байһаниинь үшөө дахин элирбэ. Эдэнэр боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдээр һонирхоно, соёл болбосорол өөдэнь үргэхын, хүгжэлтэ дэбжэлтын тула оролдоно, манай парти, Советскэ правительствын политикые үнэн зүрхэнһөө гүнзэгыгөөр хүндэлнэ. Эдэнэрэй муу юумэниинь гэхэдэ, сэдьхэл бодолдонь хуушанай, үнгэрһэн сагай үзэл бодол үлэнхэй, бодото байдал дээрэнь хараха болоо һаа, мүнөө үеын сагтай зохилдохогүй ёһо гурим, зан заншалнуудые баримталдаг байха юм. Ниитын ажабайдалда эдэнэрэй мүртэй хабаададаггүй дээрэһээнь үзэл сурталай, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри эдээндэ ехэ нүлөө үзүүлнэгүй. Һүзэгтэй үбгэд, хүгшэд тухайда бидэнэр ехээр хөөрэлдэнэ, ярилдана, шашалданабди, үнэндөө тэдээндэ нүлөө үзүүлжэ шаданагүйбди гэжэ һанахаар.

Шажан мүргэл тухай, дасан дуган тухай совет гүрэнэй хуулиин заабаринуудай гол удхые хүн зон мэдэнэгүй, тиимэ дээрэһээ дасанһаа ороһон олзо доход гүрэнэй жасада зорюулагдадаг гээд буруугаар ойлгодог байна гэжэ хүдөөгүүр ябажа, хүнүүдээр хөөрэлдэхэдэ, ойлгогдобо. Хүн зоной дунда агитаторнууд, атеистнүүд-лекторнүүдэй ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулһан дээрэһээ иимэ юумэн болоно гээд эдэ бүгэдэ гэршэлнэ. Хуушанай заншалнууд, ёһо гуримууд бурхан шажанай хэрэгтэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг байһаниинь бодото байдал дээрэһээ харагдана. Жэшээнь, хүниие хүдөөлүүлхэ, шаналан дурдаха (поминка) ёһо заншалнууд гээд байдаг. Зарим буряад зоной ажабайдал энэ талаһаа ехэ хубилаашьегүй гээшэ гү гэхээр. Урда сагай элинсэг хулинсагуудай сахижа ябаһан, хүниие хүдөөлүүлхэ, шаналан дурдаха хуушанай ёһо заншалнууд зарим нютагуудта мүнөөшье байһан зандаа. Гэхэтэй хамта, сельскэ Соведүүд, колхозуудай правленинүүд, совхозуудай дирекцинүүд, ниитын эмхи зургаанууд энээн тушаа ямаршье хэмжээнүүдые абадаггүй аад лэ, харин энэ хэрэг үбгэдтэ даалгаад һуудаг муутай. Тиин гэхэдэнь, үбгэд, һүзэгтэйшүүл бии шадалаараа оролдодог, урданай ёһоор бултыень үнгэргэхэ гэжэ хүсэдэг байха юм. Үльдэргэ нютагта нэгэ хүдөөлүүлгын газарта дүрбэн тээнь зоогдоһон баханануудта маанийн үгэнүүд хадаатай, хүрдэ зохёогдонхой, үүдэндэнь баһа иимэ түхеэрэлгэнүүдтэй. Иимэ болоһонһоо хойшо тус һууринда наһа бараһан хүн бүхэн хүгшэн залуугүй бурханда шүтэдэг гү, али үгы гү, коммунист гү, али партийнабэшэ—хамаагүй энэл үүдээр заатагүй һүүлшынгээ зам гаража ошодог гуримтай. Гансахан «Коммунизм» колхоздошье бэшэ, мүн бэшэшье нютагуудаар хүниие хүдөөлүүлхэ, хойшонхи ябадалынь хэхэ мэтын ёһололнуудые үбгэд, хүгшэд ударидадаг, эрхилдэг юм байна. Манай һанахада, Прибалтикын, Дунда Азиин зарим республикануудай жэшээгээр нютаг нютагуудта комиссинууд гү, али наһатайшуулай совет байгуулаа һаа, боломоор һэн. Юуб гэхэдэ, эдэбхитэдэй хүсөөр хүдэлдэг ниитын иимэ зургаанууд хүниие хүдөөлүүлхэ, шаналан дурдаха, түрэ найр болон бусад ёһололнуудые мүнөөнэй гуримаар үнгэргэхэ хэрэг гартаа абаха, эрхилхэ байгаа бшуу.

Һүзэгшэ хүн бүхэнтэй хөөрэлдэхэ гээшэ үнинэй, тон найдамтай болоһон арга мүн. Нюур нюураараа уулзаад хөөрэлдэхэдэ, һүзэгшэ хүнэй оюун сэдьхэл, һанал бодол элирхэ жэшээтэй. Энээнэй үндэһөөр хүн зондо нүлөөлхэ тааруу онол арга олдохо болоно.

Бурхан шажанай үзэл бодол идхан дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулжа, совет гүрэнэй хуули эбдэдэг хүнүүдтэй уулзажа хөөрэлдэхые оролдоһон байнабди. Эдээнэй эрхэ ба уялгануудые хэлэжэ үгэхэһөө гадна, мүн ямар эрилтэ табигдадаг бэ гэжэ ойлгуулхые оролдогдоо. Тиимэһээ лама ябаһан Гатанов мэтын хүнүүд иимэ эрилтэнүүдые мэдэдэг болоо, хэрбээ хуули буса ажал ябуулгаяа үргэлжэлүүлээ һаань, хатуу хэмжээнүүд абтаха гэжэ ойлгодог болоо ёһотой.

Һүзэгтэйшүүлдэ хүндэтэйгөөр, болгоомжотойгоор хандаха гээшэ бурхан шажанай үзэл нэбтэрүүлэгшэдтэ хамаагүйгөөр, эбсэнгеэр хандаха гэһэн удхатай бэшэ бшуу. Совет хуулиин заабариин ёһоор иимэрхүү хүнүүдтэй хөөрэлдэхэ, олониитын үгэ хүүр дуулахагүй байгаа һаань, эрид шууд хэмжээнүүдые абахаар саг тулаа. Юуб гэхэдэ, бурхан шажанда һүзэглэхэ гээшэ хүн бүхэнэй һэшхэлэй хэрэг мүн, тэрээнһээ гадна шажанай пропаганда ябуулха гээшые совет хуули хориихой.

Культурна, ажаһуудалай, соёл сурталай олон янзын хүдэлмэри научно-атеистическэ пропагандада ородог байха юм. Тусхай мэргэжэһэн хүнүүд үгыгөөр, литература ба бусад хэрэгсэлнүүдгүйгөөр, газетэ журналнууд, радио болон телевидени үгыгөөр энэ хүдэлмэри һайнаар ябуулхын аргагүй. Партиин Яруунын райком энэ талаар ехэ хэшээл оролдолго гаргана. Үшөөшье ехэ юумэнэй хэгдэхэ байһаниинь ойлгосотой. Энээнтэй дашарамдуулан, нэгэ иимэ ушар тухай дурдамаар. Бухы аймаг дотор миил 14 хэһэг «Эрдэм ба шажан» гэжэ журналай абтадаг байһыень зүб дээрэ тоолохын аргагүй. «Победа» колхоздо парткомой нэрэдэ ганса иимэ журнал ерэнэ. Тиин гэхэдэ колхознигууд, багшанар, пропагандистнар-лекторнүүд, үнгэрхэдөө хүдөөгэйн библиотекэшье энэ журнал захинагүй.

«Улаан туяа» гэжэ аймагай газетэ атеизмын темээр статья, заметкэнүүдые гарганагүй, бурхан шажанай үзэгдэлнүүдые гүнзэгыгөөр, хурсаар шүүмжэлнэгүй.

Атеистическэ пропагандын зарим тэды асуудалнуудые харуулха һэдэлгэ хэгдэбэ. Эдэ асуудалнууд үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй анхарал татажа, дүй дүршэл тухайдаа хөөрэхэ, һанамжа бодомжонуудаа хэлэхэ хүсэлэн түрүүлээ һаань, һайн бэлэй.

Т. МИХАЙЛОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сомоной Соведэй соёл культурын ба ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха талаар саг үргэлжын комисси һайнаар хүдэлнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус комиссиин түрүүлэгшэ, саадай фельдшер Валентина Бадмаржиевна Дармаева ба Юрөөгэй Соёлой байшангай директор Александр Нимаевич Галсанов гэгшэд хүдэлмэриингөө түсэб зүбшэжэ байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

САРЮУН ЗАНДАА ХҮДЭЛЬӨӨР

Антонида Добшоновна Тахановае Туранай аршаанда амаржа ошоһон хүн бүхэн һайн танидаг. Сагаан халаад үмдэһэн, урин налгайгаар хүнүүдтэ хандадаг энэ эхэнэр юугээрээшьеб даа хүнэй сэдьхэл татадаг. Медицинскэ училищи дүүргээд, республикынгаа заха холын аймагай нэгэн болохо Ахада хүдэлхэеэ ошоо һэн. Дүрбэн жэл соо тэндэ хүдэлхэ зуураа, нилээд дүй дүршэлтэй боложо шадаа. Удаань Нилодэ Пустынида хүдэлхэеэ ерээ һэн. Тэрэ гэһээр аяар 9 жэл боложо байна.

Энэ үе соо Нилодэ Пустыни танигдахаар бэшэ болотороо ургаа. Ехэнхи зон урдань эндэ майхан татаад амардаг һэн. Харин мүнөө олон тоото һаруул уужам шэнэ гэрнүүд баригдаа. 20 хүнэй нэгэ доро орохо ваннатай хоёр дабхар гэр баранай анхарал татадаг. Дээдэ дабхартань поликлиникэ бии юм. 3 врач, 8 медсестра, 14 санитар хүдэлнэ. Гансахан 1968 оной туршада 12.380 хүн зон Эхэ оронойимнай булан бүхэнһөө ерэжэ амарһан байна.

Амарагшадай һанамжа дурадхалнуудаа бэшэдэг дэбтэр соо Антонида Добшоновнае амаршалан, баяр баясхалан хүргэһэн тэмдэгүүдые нэн түрүүн олоҗо болоно. Тэрэ партийна эхин организациин секретариин орлогшоор удаанай хүдэлнэ.

Залуу медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг юм.

Эрхим һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө Элүүрые хамгаалгын Министерствын зүгһөө нэгэнтэ бэшэ Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан.

Б. БИРБАЕВ.

НЮДЭНЭЙ ШЭЛ ХААНА БЭДЭРХЭБ?

— Нүхэр, нюдэнэй шэлэй магазин хаана хаб, хэлэжэ үгыт юрэдөө, хүн бүхэнһөө асууха, һурахадамни хүсэд ойлгуулжа үгэнэгүй, мэдэнэшьегүйл. Урдань энэ Ленинэй гудамжада байхадань зохид һайн, дуратай сагтаа ородог бэлэйбди,— гэжэ хүдөөһөө ерэһэн нэгэ үбгэжөөл үйлсөөр ябаһан хүнүүдтэ хандана.

— Хари, мүнөө хаана гэлсээ һэм бэ. Байза, эндэһээ... тэрэ банн... а-аа Павловай үйлсэдэ, республикын больница багтаха. Би өөрөө ошохо гэһэн аад, холо хадань ядаад ябанаб. Үшөө хүнүүдһээ һураад, асуугаад туршыт, — гэжэ тэрэнь хэлээд, саашалбаха.

Нээрээшье, һүүлэй үедэ нюдэнэй шэл хэдэг, заһабарилдаг магазин хүдөөһөө ерэгшэдһээ байтагай хотын ажалшадай бэдэржэ олохонь бэрхэтэй болоһон. Арад зоной эрилтэ хангажа байхаар түхеэрэгдэһэн нюдэнэй шэлэй магазин мүнөө аяар гурбадахи байрала һэлгэбэ. Үшөө саашаа, хаана ошожо түбхинэхэнь ааб, бү мэдэе. Гурбадахи байрань хүнэй бэдэрээд, бэлээршье олохонь хүшэр. Ороной бусад хотонуудаар ябахада квартал бүхэндэ «Нюдэнэй шэлэй магазин» гэһэн гаршагай дайралдахада харахаар муу болоһон хүн зоной досоо наранай гараһан мэтэ болодогынь мэдээжэ юм бээз? Шэлэй магазин эсэштэрээ бэдэржэ ерэхэдэшни, хүнэй нюдэндэ таарамаар шэл, тусхай оправа баһа олдохогүй юм. Һураха, асуухада «Тиимэ шэл үгы, оправа үгы» гэһэн харюу дуулдалаг гээшэ. Өөрын һайн оправатай ерэхэдэ, «шэлые үрэмдэхэ станок үгыбди» гэдэг юм.

Мүнөө тус магазинда ямарнууд шэл бии юм ааб гэхэдэ, холо харадаг хүнэй нюдэндөө зүүхэ 3, 4, 5, 6-дахи номернуудай шэл бии болобо. Тиихэдэ 0,5, 1, 1,5, 2, 2, 5 гэһэн номернуудай шэл үтыл аад, үгы. Хэзээ бии болохо юм, тоб гэмэ харюу үгэхэ хүн эндэ үсөөн. Энээнһээ гадна дүтэ харадаг — ном, газетэ, юумэ оёхо, бэшэхэ, уншахадаа зүүжэ һууха шэлнүүд мүн лэ үсөөноор абтана. Иигээд ерэхэлээрээ нюдэндөө шэл тааруулжа абахаар тусхайтаар зорижо ерэһэн хүдөө нютагуудаймнай, мүн хотын ажалшад хэрэгтэй шэлэйнгээ үгыдэнь лэ гэмэр-гутар гэлдэһээр газаашаа гаража ошодог юм.

Дурсагдагша асуудал зүб тээшэнь шиидхэмээр ха.

Т. БАДМАИН.

УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Улаан-Үдын медицинскэ училищида баяртай уулзалга һаяхан болобо. Тус училищи хэдэн жэлэй саана дүүргээд, мүнөө фельдшер, медсестрагаар ажаллажа байгшад өөһэдынгөө багшанар болон залуу студентнүүдтэй уулзаба.

Сугларагшадай урда медицинскэ училищиин директор П. Р. Гумниц, багшанар болон студентнэр баярай халуун үгэнүүдые хэлээ.

Айлшад тус һургуулида дүрбэн жэлдэ заалгаһан багшанараа амаршалан, һуралсалаа амжалтатай һайнаар түгэсхэхыень студентнэртэ хүсэһэн байна.

Удаань студентнэр айлшад боложо ерэһэн аха нүхэдөө хүндэлжэ, баглаа сэсэгүүдые барюулаа, зүжэг, наада харуулаа. Мүн студентнэрэй дунда үнгэргэгдэһэн «КВН» һонирхолтойгоор үнгэрөө.

А. ДАРМАЕВ.

НЮТАГАЙНЬ ХҮНҮҮД ХҮНДЭЛНЭ

Манай Ново-Селенгинск тосхоной поликлиникэдэ хүдэлхэеэ Светлана Гунгаева хоер жэлэй саада тээ ерэһэн юм. Врач мэргэжэлтэй Светлана Дамбаевна түрүүшын үдэрһөө тосхоной арад зоной дунда хүндэтэй болоһон юм.

Аятайхан зохид зантай, хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөөшье урин дулаанаар хандажа, үбшэнтэниие аргалжа байдаг. «Өөрынгөө доктортой орожо хөөрэлдэхэдэ, ямар нэгэн эм уухаһаа холо дээрэ юм» гэжэ нютагаймнай ажалшад дэмы хэлсэдэггүй.

Врачнууд гээшэмнай иимэл байха ёһотой ха юм. Үбшэн хүн бүхэндэ итгэжэ илдам зөөлэхэнөөр хандажа ябадаг Светлана Дамбаевнада ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсэе.

Д. ЛУМБУНОВА.

Сэлэнгэ.

...СОЦИАЛИС ...РОНУУДТА

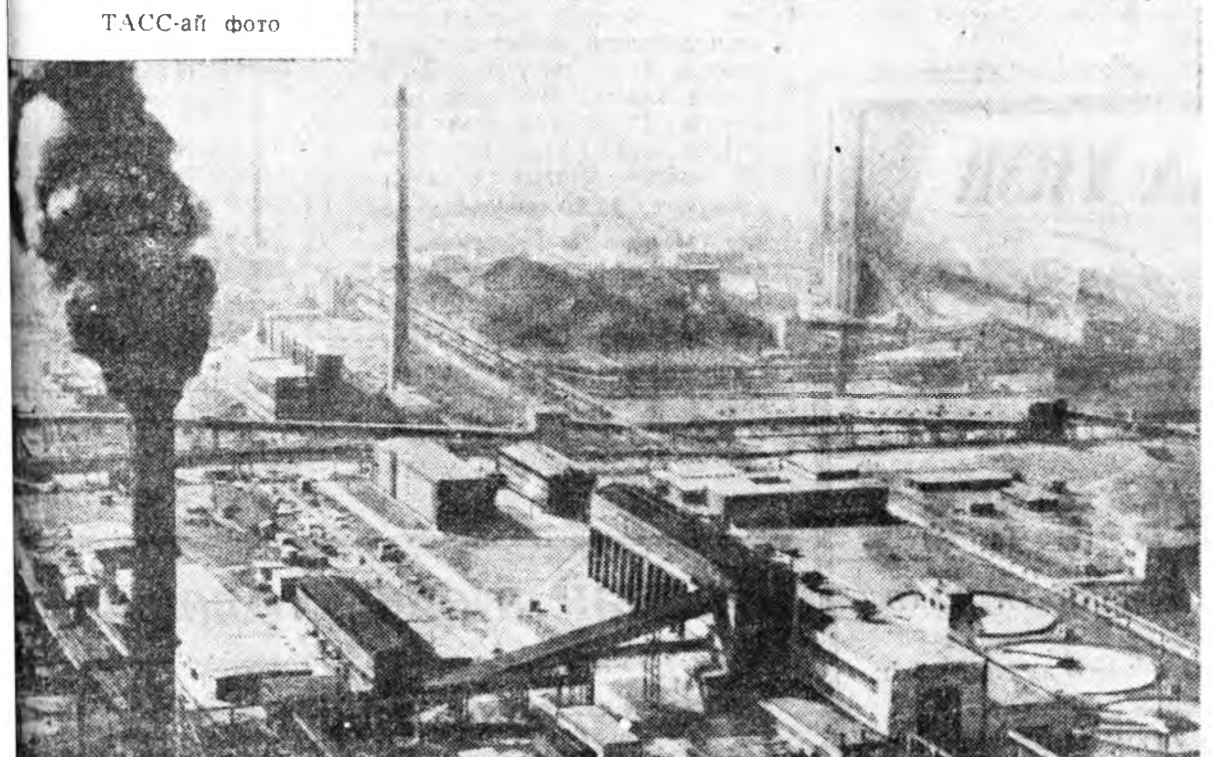
...рманиин Демократичес...еспубликын Лейпциг хо...хүүгэдэй шэнэ саадай ...үжүүлэгшэ Инге Щу...ба саадта хүмүүжүү...дэг Яна энэ зураг дээ...руулагдана. Эндэ бол...оһон шэнэ саад 165 хү...байратай юм.

...АДН—ТАСС-ай фото.

...емиковец городой ме...ргическа комбинат ...арнин Арадай Респуб...н эгээл томо предприя...удай нэгэн юм. Орон до... социалис революциин ...ар 25 жэлэй ойн хүн...эй мүрысөөндэ оролсо...энэ комбинадай коллек...шэрэм, булад ба прокат ...дбэрилхэ түсэбөө холо ...лэн дүүргэхэ зорилго-

...бинадай барилга үшөө ...ижэлһөөр. Мүнөө эндэ ...энэ предприяти бариг... байнхай. ЗУРАГ ДЭЭ...комбинадай юрэнхы тү-

ТАСС-ай фото

АРАДАЙ ХИНАГША, ТРАКТОРИСТ

Тракторнуудые заһабарилдаг ута гараж соо үглөөнһөө хойшо наярхай-таярхай, шуулатай байба. Һаяхан заһагдаһан тракторнуудай абяатайгаар пүг—паг гээд унтархань дуулдана. Сула тоһон хубсаһатай, зэтагар хара болошоһон нюуртай, ехэнүүл шарабтар нюдэтэй наһажаал хүн трактор доро астайжа хэбтээд, томо гэгшын түлхюурээр шүдэеэ зуун шүрэб мушхана. Энэ хүнэй ажалаа хэжэ дүүргэхыень хүлеэжэ, арадай хинагшадай түрүүлэгшэ нүхэр Куприяновтай хөөрэлдэн зогсонобди.

— Колхозоймнай эрхим механизаторнуудай тоодо оролсодог Иван Перепильевич бэрхэл хүн даа. Зэмэдэ ороһыень нэгэтэшье һанадаггүйб. Хэзээдэ оролдосотой, түрүү зэргэдэ ябадаг, нүхэдэйнгөө алдуу хэбэнь заһажа абахаяа оролдодог. Эгээл тиимэ хадань арадай хинагшадай гэшүүнээр һунгаа һэмди,— гэжэ хэлээд, тэрэ хүн хурғаараа трактор тээшэ заажа:— Гарахань даа. Ошожо уулзая,— гэжэ.

Бата а[illegible]атай ажалша хү[illegible] гарыень барин мэндэшэлэлсэбэбди.

— Зай, Иван Перепильевич, һайн хүдэлжэ байна гүт?—гэжэ асуухадамнай энеэбхилэн татаад, дала мүрөө хабшажа:— Юун гэхэ юм даа. Хүдэлөөд лэ байнабди,—гэбэ.

Энэ хүн өөр тухайгаа олон үгэ оройдоошье хэлэхэ дурагүй. Ярба—табан үгөөр лэ ажал хүдэлмэри тухайгаа дурдаад, дэлгэрэнгы үгэ дэлгэбэгүй. Теэд нүхэр Григорьев тухай нүхэдынь хани халуун үгэ хэлэнэ.

Иван Перепильевич хорин жэлэй туршада таһалгаряагүй хүдэлөө. Баян дүй дүршэлтэй, үнэн сэхэ, өөрынгөө дүршэлые залуушуулда дуратайгаар дамжуулан үгэдэг механизатор гэжэ алдаршанхай. Гэнтэдэ иимэ болошоо гэхын яашье аргагүй ааб даа. Энээнэй түлөө нилээхэн хүшэр хүндэ, уташье харгы зам гаталаа.

Анхан механизатор болохом гэһэн ямаршье хүсэл эрмэлзэлгүй ябаһан юм. Нэгэтэ үглөөгүүр колхозой конторо соо бригадир тэрээнтэй уулзаад хэлээ һэн.

— Иван, юрэдөө, трактористын курсада ошожо [illegible] гээшэ гүн даа. Колхозоймнай олон тракторист дутана. Шамайе ябуулхааһаа, ямар хаб гэжэ түрүүлэгшэтэй хөөрэлдөөбди...

— Хамаа юуб. Туршаад үзэхэдэ болоно аабза,—гэжэ Иван удаан бодолгото болонгүй харюусаа бэлэй.

Тиигэжэ Иван Перепильевич тракторист боложо, түрэл колхоздоо бусажа ерээ һэн.

— Ондоо ажал хэхэеэ һанадаггүй гүт?—гэжэ асуухада Иван Перепильевич толгойгоо һэжэржэ:

— Үгы даа. Энэ олоһон мэргэжэлээ юугээршье һэлгэхэгүйб,—гэжэ харюусадаг.

Нүхэр Григорьев арадай хинагша болоһонһоо хойшо энэ даабаридаа нэгэтэшье хайша хэрэгээр хандажа үзөөгүй. Энэ үнгэрэгшэ хабарай тарилгын халуун хаһада хамсыгаа шуужа хүдэлһэн механизаторнууд захаһаа байгаа. Гэбэшье тэдэнэй дунда һаляа хүдэлэгшэд бии һааб даа. Халаанаа тушаажархёод, Иван Перепильевич нүхэдэйнгөө хахалһан газар шалгажа үзэдэг заншалтай һэн. Үглөөгүүр эртэ нүхэрэйнгөө ерэхэдэ, Иосиф Петровой хахалһан газарые шалгажа үзэхэ гэжэ бэлэбэ.

Эхилээд яһала һайнаар хахалһан байба. Теэд нэгэ хэды алхам урагшаа ябад гээд, зогсожо шалгаба. Иимэ гүйхэнөөр хахалаа гээшэ гү? Зүб даа. Аяар 7 гектар газар гутаажа хаяһан байба. Удаарангүй тэрээнтэй уулзаа һэн.

— Нүхэр, ши нойрмогоор хахалаа гүш, яагаабши? Юундэ аяар 7 гектар газарай хүрьһэн дээгүүр мэлюухэдүүлээд гарааабши? Али ехэ газар хахалһан хүн болохо гэнэ гүш?!

Хуушанай механизатор, арадай хинагша нүхэр Григорьевой иигэжэ хэлэхэдэнь, Петров урдаһаань юушье дуугаржа шадабагүй.

Һүүлээрнь Петровые механизаторнуудай суглаан дээрэ һайсахан гашайдаһан, донгодолго үгэһэн, яла түлүүлһэн байна.

Иван Перепильевичэй бэелээшье, суг хүдэлһэн нүхэдтөөшье эрилтэ ехэтэйгээр хандадагыень баран мэдэхэ. Эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө Григорьев нэгэнтэ бэшэ үнэтэ шангуудаар болон хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан. Иимэ арадай хинагша, тракторист Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллана.

М. ЧАГДУРЖАПОВ.

СТРАХОВАНИ ЗОНДО ТУҺАТАЙ

Ажалшадай аша туһада зорюулагдаһан гүрэнэй страхованиие совет орондо тогтоохо ябадал В. И. Ленинэй нэрэтэй нягта холбоотой юм.

«Гүрэнэй зооринн страховани тухай» 1921 оной октябрийн 6-да гаргагдаһан, «Хүлһэнэй ажалда хүдэлэгшэдэй социальна страховани тухай» тэрэл оной ноябрийн 15-да абтаһан декредүүдтэ В. И. Ленин гараа табиһан байна. Эдэ хуулинуудта нэмэлтэ болгогдон, 1922 ондо тусхай тогтоол гүрэнэй страхованиин зургаанаар абтаһан юм.

Совет гүрэн страховани, социальна хангалга хэхын түлөө жэл бүри ехэ мүнгэн зөөри гаргашалдаг. Социальна страхованиһаа гадна, эрхэтэдэй бэе, хубиинь зөөриин страхованида горитой анхарал хандуулагдадаг байна.

Хубиин страховани манай гүрэн дотор олон янзаар үнгэргэгдэдэг. Эгээн дэлгэрэнгинь тодхор гайда ороһон ябадалһаа бэеэ һэргылһэн страховани болоно.

Шэнэ техникые ажахыда нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэридэ механизаци болон автоматизаци нэбтэрүүлхэ ябадал, хүдөө ажахые техникын хүсөөр хүгжөөлгэ тодхор гайда орохо ушаралые урданайхитай сасуулашагүй үсөөрүүлээ. Гэбэшье аюулта ушаралнууд үзэгдэһөөр. Ямар шалтагтайб? һэргэг бэшээр, хайшан хэрэгээр бэеэ абажа ябаһанһаа хүнүүд тодхор гайда ороно.

Хэн нэгэнэй аюулда дайрагдажа, хүдэлхэ аргагүй болоо һаань гү, али наһа барашабалнь, гүрэнэй страхованиин зургаанууд мүнгэн түлөөһэ (гэртэнь байгаад гү, али ажал дээрээ хүдэлжэ байһаар аюулда дайрагдат илгаагүй) түлэхэ уялгатай. Автобус, машинануудай хүмэрһэнһөө гү, зайн галда, сахилгаанда дайрагдаһанһаа, хүл гараа хүлдэһэнһөө, юрэдөө, олон тоото байдалһаа дулдыдажа аюул тохёолдодог.

Үһаанда шэнтэрхэ гү, али хүшэр хүндэ нарайлалтын шалтагаанаар наһа барабалнь, мүнгэн түлөөһэн мүн лэ үгтэдэг. Хэн нэгэнэй усалтажа хүдэлхэ шадалгүй болобол-нь, страхованиин мүнгэн бүримгүйгөөр үгтэхэ юм.

Гүрэнэй страхованиин зургаануудай агентнууд договор баталдаг. Усалтаха, гэмтэхэ ябадалһаа бэеэ һэргылхэ договор баталагдадаг. 16-һаа 70 хүрэтэр наһатай хүнүүд договор хэхэ эрхэтэй. Тиихэдэ нэгэдэхи, хоёрдохи группын инвалидууд тус страхованида хабаадахагүй.

Нэгэ жэлһээ 5 жэл хүрэтэр бэеэ страховалжа болоно. 5 жэлээр договор баталһан хүн түлөөһэ мүнгэ 5-һаа 15 процент доогуур үгэхэ хүнгэлэлтэтэй юм. Жэшээлхэдэ, нэгэ жэлэй турша дотор 1000 түхэригоор бэеэ страховалбал, 5 түхэриг түлэдэг. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой, барилгын, медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ үе соо оройдоол 2 түхэриг 50 мүнгэ түлэхэ. Ой модоной бэлэдхэлдэ ябадаг, геологоор хүдэлдэг зон, тиихэдэ машинын жолоошод 8 түхэриг; шахтёрнууд, лётчигууд, зарим нэгэн барилгада хабаатай хүдэлмэришэд 12 түхэриг түлэхэ юм.

Холимол страховани тухай договор баталдаг ёһо бии. Дээрэ хэлэгдэһэн страхованиһаа энэ юугээрээ илгаатай юм гэбэл, госстрахта түлэһэн мүнгөө хүнүүд һүүлдэнь һөөргэнь бусаажа абадаг байна. 38 наһанһаа 42 наһан хүрэтэр 5 жэлэй туршада 500 түхэригэй страховани хэбэлнь, табан жэл үнгэрһэн хойно 500 түхэригынь тэрэ зандаа бусаагдаха. Тиихэдээ бэеэ страховалһан хүн һара бүри 8 түхэриг 80 мүнгэ түлэжэ байха юм. Гадна 10 жэлээр бэеэ страховалаа һаань, тэрэнэй дурадхалаар мүнгэн туһаламжа ямаршье сагта үгтэдэг.

Һайн дураараа бэеэ страховалха зон жэл ерэхэ тудам олошорно. 1968 оной дүнгөөр манай республика дотор иимэ һайн дуратанай тоо 41,5 процент хүрэтэр ургаа. Ажаһуудалайнь талаар урмашуулгада страховани ехэхэн удха шанартай болонхой. Хэрбээ 1961 ондо эрхэтэдэй договорой ёһоор түлэгдэһэн мүнгэнинь 175,9 мянган түхэриг болоһон һаа, 1968 ондо 660,8 мянган түхэриг хүрэтэрөө дээшэлээ.

Нэгэ хэдэн иимэ жэшээ баримтануудые дурдахада болоно. Галуута-Нуурай шахтёр П. Ф. Федоров гэмэлтэжэ, хүдэлмэри хэхэ аргагүй болоһон юм. 1500 түхэригэй страховани хэһэн байгаа. Энэ мүнгэнинь хуу үгтөө. Үгышье бол, Зэдын аймагай Октябрьска совхозой комбайнер М. К. Губайдулиниие абажа харая. Гараа хухалжа, ажалда ябаха аргагүй болоһон дээрэһээнь 1000 түхэригэй страхованитай байһандань 1967 оной турша дотор 200 түхэриг түлэгдөө.

Эдэ мэтэ жэшээнүүдые дурдаха болоо һаа, олон лаб даа.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшад страхованиингаа түлэхэ мүнгые хүдэлдэг газарайнгаа бухгалтереэр дамжуулан ябуулжа байха аргатай.

Манай республикын страхованиин органууд хүн зоной дунда ойлгуулалгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байдаг юм. Хубиин страхованиин удха шанар тухай хүн зон гүнзэгыгөөр ойлгожо, страхованиин договор хэгшэд жэлһээ жэлдэ олошорно. Партийна, советскэ, профсоюзна организацинуудай үүргэ эндэ тон ехэ. Үшөө урагшатайгаар страхованиин хүдэлмэри ябуулха дүүрэн арга боломжо манда бии.

Ц. ЭРДЫНЕЕВ.
республикын гүрэнэй страхованиин управлениин таһагай начальник.

БОРИС СПАССКИЙ — ДЭЛХЭЙН ШЭНЭ ЧЕМПИ[ОН]

Шатараар дэлхэйн чемпион болоһон Борис Спасский гуша[...] наһатай юм. Ленинградай Гүрэнэй университедэй журналистик[...] культет Борис дүүргэһэн байна. Арба найма наһатайдаа эдиршү[...] дунда дэлхэйн чемпион болоһон юм. Удаань, жэл үнгэрөөд ба[...] эрэшүүлэй дунда дэлхэйн чемпионтой наадаха эрхэ олохын түл[...] рысөөндэ хабаадалсажа, гурбадахи, долоодохи һууринуудта г[...] уласхоорондын гроссмейстерэй нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Һүүлэй арбан жэлэй туршада Борис Спасский нилээдгүй а[...] татай ябаа. Тэрэ Рнгэдэ, Мар-Дель-Платада (Аргентинэ), Бел[...] Санта-Моникодо (США), Гастингста (Англи), Беверпейгтэ (Гол[...] үнгэргэгдэһэн шатаршадай уласхоорондын мүрысөөнүүдэй түрү[...] шангуудта хүртэһэн байна.

Дэлхэйн чемпионтой наадаха эрхэ олохын түлөө 1965 он[...] гэргэгдэһэн зургаадахи мүрысөөндэ Спасский совет гроссмейсте[...] Пауль Керес, Ефим Геллер болон Михаил Таль гэгшэдые шүү[...] лэй. Удаань, 1966 ондо Тигран Петросян Спасскитай хэһэн [...] тэмсэлдээ 12,5:11,5 очкотойгоор дэлхэйн чемпионой нэрэ зэ[...] хамгаалжа шадаа һэн.

Хоёр жэл үнгэрөөд байхада, Борис Спасский Ефим Геллер, [...]тор Корчной болон Данийн гроссмейстер Бент Ларсен гэг[...] илаад, дэлхэйн чемпионтой дахинаа мүрысэхэ эрхэ олоһон юм.

Мүнөө Б. Спасский Тигран Петросяниие 12,5:10,5 очкотой[...] илажа, шатарай түүхэдэ дэлхэйн арбадахи чемпион болобо гээш[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Борис Спасский.

(ТАС[С])

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

НЭГЭДЭЛЫЕ БЭХИЖҮҮЛХЭ ШУХАЛА ШАТА

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Москвада болоһон коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөөн дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ үнэн зүрхэнэй, нүхэр ёһоной оршон байдалда үнгэрөө гээд «Мадьяр немзет» газетэ гадаадын политическэ шэнжэлэл соогоо бэшэнэ. Зарим асуудалнуудаар алгасалдаануудай гарадаг байбашье, гол асуудалнуудаар хэлэгдэһэн үгэнүүдэй адли байһыень, үгэеэ бүри һайнаар ойлголсолгын түйлагдаһые зүблөөн харуулжа үгөө.

СОФИ. (ТАСС). «Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ шиидхэхы туһа нэмэри», «Хамтаараа, нүхэр ёһоор ажаллаха», «Нэгэдэл бэхижүүлгэ шухала шата болоно» гэһэн гаршагуудтайгаар коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Москвадахи зүблөөн тухай Болгариин газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр бэшэһэн байна.

Империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүү тэмсэл шангадхаха талаар эб найрамдал хамгаалха тухай зүблөөнэй баталан абаһан уряагай тусгаар шухала удха шанартай байһые газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН. (ТАСС). Зүблөөнэй амжалтатай байһаар республикын ажалшад гүнзэгы ехээр һаналаа ханги байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ. Империализмда эсэргүү нэгэдэмэл тэмсэл шангадхаха шухала байһан тухай гол асуудалаар зүблөөн дээрэ нэгэн адли һанамжанууд хэлэгдөө гэжэ «Дер морген» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. «Зүблөөн хадаа арадуудай шухалын шухала хүсэл эрмэлзэлгэнүүдтэ тааруулаад тэмсэл хэдэг дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй дотоодын түгэлдэр хүсые харуулаа» гээд газетэ бэшэнэ. Империализмда эсэргүү ниитын тэмсэлдэ Советскэ Союзай, КПСС-эй дүүргэдэг шиидхэхы үүргые газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

ВАРШАВА. (ТАСС). Москвадахи зүблөөн уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй агууехэ амжалта болоно үгэнэ. Юуб гэхэдэ, тэрээндэ хабаадаһан партинуудай һанал бодол болон ябуулгануудай нэгэдэлые саашадань бэелүүлхэ хэрэгтэ зүблөөн хүргөө, империализмда эсэргүү дэлхэйн фронтын саашадаа бүри нягта жагсаалтай болохо эрхэ байдал бии болгоо гээд «Жиче Варшавы» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ хитад хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулгын ехэ хоротой байһые зүблөөндэ хабаадагшадай дийлэнхи олонхинь тэмдэглээ гээд «Жиче Варшавы» газетэ түгэсхэлдөө бэшэнэ.

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин делегациин июнин 16-да үнгэргэһэн пресс-конференцидэ Прагын газетэнүүд ехэ анхарал хандуулна. Зүблөөн уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ехэ амжалта болоно, гол шухала асуудалнуудаар зүблөөн дээрэ хүсэд шахуу нэгэн һанал түйлагдаа гэжэ КПЧ тоолоно гээд Г. Гусагай хэлэһэн үгые «Руде право», «Праце» болон бусад газетэнүүд тусгаар илгаруулжа толилһон байна.

Монголдо хэблэн гаргагдаба

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). «Коммунистнуудай нягта жагсаалые бэхижүүлхын түлөө, империализмда эсэргүү тэмсэлые шэнээр дэбжээхын түлөө» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, «Империализм ба оппортунизмда эсэргүүсэн, нэгэдэмэл тэмсэл хэхын түлөө» гэһэн МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ю. Цеденбалай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Москвадахи уласхоорондын зүблөөн дээрэ хэлэһэн үгэ ном болгогдон, олон тиражтайгаар гаргагдаа.

МНР-эй правительствын мэдүүлгэ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). СССР-эй правительствын 1969 оной июнин 13-най мэдүүлгые Монгол Арадай Республикын ажалшад гүнзэгы ехээр һаналаа ханан угтаа. Совет-хитад хилэ дээрэхи оршон байдалые заһаруулха гэжэ Советскэ правительствын һайн һайхан сэдьхэлээрээ хүсэдэг байһыень монгол ажалшадай дэмжэһые МНР-эй правительствын эндэ тунхаглаһан мэдүүлгэ харуулна.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ совет-хитад хилэнүүдэй асуудалнуудые эли тодо болгожо үгэхэһөө гадна, хитад хүтэлбэрилэгшэдэй газар уһанай талаар хэдэг эрилтэнүүдэй үндэһэ баримтагүй байһыень түүхэтэ, арсашагүй баримтануудаар үнэмшэстэй тодоор харуулжа үгөө. Хитад хүтэлбэрилэгшэд дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэндэ эсэргүү зэбсэгтэ харата зашануудыешье гаргана.

Совет-хитад хилэ дээрэхи байдалые түргэноор, амгалан ёһоной аргаар гуримшуулхые хүсэдэг шууд сэхэ, амгалан ёһоной гадаадын политикые бэелүүлдэг Советскэ правительствын мэдүүлгые МНР-эй правительство хүсэдөөр дэмжэнэ.

МНР-эй правительство хадаа КНР СССР хоёрой хоорондохи харилсаае саашадань орёо болгохоор али бүхы ябуулга хэхэһээ бэеэ барихыень КНР-эй правительствые уряална, хоёр арадай аша туһада зорюулан, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгые бэхижүүлхэ аша туһада зорюулан, Советскэ правительствын дурадхалнуудта зохихо анхарал хандуулхыень Хитадай правительствые уряална гээд МНР-эй правительствын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Шууд сэхэ, харюусалгатай байлга

СОФИ. (ТАСС). Совет-хитад хилэ дээрэхи оршон байдалые заһаруулха тухай асуудалаар Советскэ правительствын мэдүүлгые Болгариин хэблэл үргэнөөр тайлбарилна. Советскэ правительствын мэдүүлгэ гүүхэтэ ба уласхоорондын ёһо гуримай талаар арсашагүйгөөр үндэһэлэн баримталагдаанхай, совет ба хитад арадуудай аша туһада тааруулаар асуудалнуудые шиидхэхэ элитэ эрмэлзэлгые гэршэлэн харуулна гээд «Отечествен фронт» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Советскэ правительствын мэдүүлгэ намдуу түбшэн байлга, гүрэн түрын харюусалга, харилсаануудые заһаруулха, арсалдаануудые зайсуулха эрмэлзэлгэ тухай гэршэлжэ үгэнэ гээд газетэ тэмдэглэнэ. Совет-хитад хилэ дээрэхи оршон байдалые һайжаруулха зорилготой бодото тодорхой дурадхалнууд мэдүүлгэ соо оруулагданхай.

КПЧ-гэй ЦК-гай бюрогой заседани

ПРАГА. (ТАСС). Чешскэ областьнуудта партийна хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ талаар КПЧ-гэй ЦК-гай бюрогой заседани КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Я. Пиллерэй түрүүлэлгэ доро июнин 16-да болоо гээд ЧТК агентство мэдээсэбэ.

Мүнөөнэй политическэ байдалай зарим асуудалнуудые, партиин областной ба районно комитедүүдэй заседаниинуудай дүнгүүдые бюро зүбшэн хэлсэбэ. Заседаниинуудай тобшолонууд КПЧ-гэй ЦК-гай майн пленумэй хараалһан зорилгонуудта тааралдана, парти дотор ленинскэ хол ёһонуудые, партиин эдэбхитэй ажал ябуулгые һэргээхэ зорилгоор партиин хүтэлбэриин мүнөө гаргажа байһан хүсэлэл оролдолгые олониитын ойлгодог, дэмжэдэг байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, КПЧ-гэй ЦК-гай майн пленумэй шиидхэбэринүүдтэ эсэргүү кампани дэлгэрүүлхэ шэнэ һэдэлгэнүүдые үүсхэгшэдые бюро эрид шүүд буруушааһан байна.

Чешскэ областьнуудай коммунистнуудай дахяад мэтдүү байдал тохёолдуулха һэдэлгэнүүдые гаргуулхагүй байһыень партийна организацинуудай болон органуудай хэдэн олон резолюцинууд болон абаһан шангаа хэмжээнүүд гэршэлжэ үгэнэ.

ФУТБОЛ

ТООНГҮЙ БАЙХААР БЭШЭ БАЙ[...]

Футболоор «А» классай командануудай хоорондо СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй юһэдэхи уулзалга уржадэр болобо. Энэ удаа Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» Владивостогой «Луч» командатай өөрынгөө талмай дээрэ хүсэ шадалаа туршалсаа. Нааданай эхилхын урда тээ нэгэ хэдэн хүнүүдтэй ушаржа, тэдэнэй һанамжыень мэдэжэ абаха хүсэлтэй хөөрэлдэбэбди.

Г. ГАЛСАНОВ:

— Энээнэй урда тээ Эрхүүгэй «Аэрофлодтой» наадаһандал наадаа һаа, приморинхидые юун тэнсээхэ һэм. Улаан-үдынхидэй эрхэбэшэ шүүхэ байһанда һэжэглэнэгүйб. Минии иигэжэ хэлээшыемни стадионой трибунанууд гэршэлнэ бэшэ гү. Харыт, хэды мянган зон сугларaa гээшэб.

Л. БОБЫКИН:

— Турнирай таблицада «һүүл барижа» ябагшадтай наадаха гээшэ заримдаа ехэл бэрхэтэй байдаг. Энээн тушаа баримта жэшээнүүд олон бии байха. Гиигэбэшье «сэлэнгынхид» шүүхэ, шүүхэдээ 3:1 тоотойгоор илаха гэжэ тухайлха байнаб. Харуужамди даа.

М. БАДМАЕВ:

— Баһахаар бэшэ. Наадан ямарааршье дүүрэжэ болохо. Таанад мэдэнэ ха юмта даа, «Луч» июнин 27-до СССР-эй кубок абахын түлөө мүрысөөндэ Москвагай «Динамо» командатай уулзаха юм. Москвагайхиднай дээдэ зиндаагай команда бшуу. Тиигээд ерэхэлээрээ, улаан-үдынхид тинмэшье бэлэхэнээр хэр шүүхэ ааб, мэдэнэгүйб.

Мүнөөнэй футболдо дуратайшуул энэ наадые һайн мэдэдэг, ойлгодог, урндшалан хэлэхэдээшье тинмэл һаа буруугаар «буудадаггүй» гэжэ тэмдэглэмээр. Уржадэр хөөрэлдэһэн зомнай гол түлэб дүтэрхы, адлирхуу бодомжотой байба.

Зай, уулзалга ямараар үнгэрөөб? Эдэ хүнүүдэй хэлээшэтэй тудаа гү? Нээрээшье «һүүл барижа» ябагшадтай наадаха гээшэ заримдаа ехэл бэрхэтэй байдаг ха. «Луч» командынхид найман уулзалгын һүүлээр оройдоол 4 очкотой болонхой байгаа. Тиигэжэ манай зоно соо 11-дэхи һуури гэхэ гү, али һүүлһээ хоёрдохи һуури эзэлжэ ябаһан юм. Харин «сэлэнгынхид» 10 очкотой болоод, дүрбэдэхи һууряа батаар эзэлжэ ябаа һэн. Теэд нааданай эхилэн сасуу айлшад талмайн зүүн захаар добтолжо мэдэбэ. Улаан-үдынхид заримдаа яахашье мүрөө оложо ядана. Тиигэжэ түрүүшын минутануудай турша соо «Сэлэнгын» ворота тээшэ гурбан бүмбэгэ дээрэ дээрэһээнь шахуу сохигдобо. Вратарь Вадим Титов бэрхэтэйшэгшье бүмбэгэнүүдые бариха баатай болоно. Зүгөөр талмайн эзэд наадаяа мүртэйгөөр эмхидхэжэ яашье шаданагүй. Добтолходоошье манайхид бүмбэгэеэ буляалгажархиха гү, али зарим добтологшоднай, илангаяа командын капитан [...]ков «хатара хатарһаар», «оройлдо оройлдоһоор» бү[...] алдажархиха юм. Иигэжэл айлшадай ворота руу [...]хы сохилто хэгдэнэгүй бшуу. Уулзалгын түрүүш[...] аргагүй бүдэхеэр, һонигүйгөөр үнгэрөө.

Нааданай хоёрдохи хахадта талмайн эзэд баг[...] һэргэһэндэл, хүсэ ороһондол боложо, айлшада[...]мые» абаха гэжэ яһалашье оролдоо, шанга шанга[...]лоодшье абаа. Энэ үедэ улаан-үдынхидэй залуу до[...]шо Ю. Самсоновой орондо командын ахалагша [...] Г. Недělькин А. Бурлаченкые нааданда оруулха[...] болобо. Уданшьегүй ээлжээтэ добтолгын үедэ А. [...]ченко бүмбэгэ сохижо оруулаа. 1:0 тоотойгоор ула[...]хнд түрүүлбэ. Һүүлээрнь баһал добтолгонууд э[...] дээ, айлшадшье миин байгаагүй, мүн лэ шанга [...] добтолоод абаа. Тиибэшье нааданай дүн хубила[...] лэнгынхид хоёр очко нэмүүлжэ бэшэхэ эрхэтэй б[...]

Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» удаадахи наадаяа Ха[...] хотодо июнин 21-дэ үнгэргэхэ. Тиихэдээ тэндэхи [...] командатай уулзаха байна. Һүүлээрнь июнин[...] өөрынгөө талмай дээрэ Шэтын СКА командатай [...]далаа үзэлсэхэ юм.

С. БАДМ[...]

Зураг дээрэ: нааданай үедэ.
Л. ХАЙДУРОВАЙ [...]

Урда Вьетнамдахи дайн байлдаан

ХАНОЙ. (ТАСС). Американ сэрэгүүдтэ эсэргүү дайшалхы ябуулганууды арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй отрядууд амжалтатайгаар хэжэл байһаар.

Освобождени гэжэ хэблэлэй агентствын дамжуулгада үндэһэлэн, ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, июнин 13-най һүни патриодууд США-гай 101-дэхи агаарай-десентна дивизиин 3-дахи бригадын штабые добтолоо. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, добтолгын үедэ дайсанай хэдэн зуун солдат ба офицер хүлһөө буулгагдаа, олон тоото буу зэбсэг усадхагдаа. Лонгхань провинциин Чатам шадар байрлаһан США-гай 1-дэхи аэромобильна дивизиин 1-дэхи батальониие июнин 12-то добтолоо. Хоёр часай турша соо үргэлжэлһэн байлдаанай үедэ дайсанай 400 солдат хүлһөө буулгагдаа, 7 вертолёт буудуулан унагаагдаа.

Зэдинь провинциин хойто талын хубида неделиин турша соо болоһон сэрэгэй ябуулгануудай үедэ патриодууд дайсанай 600 гаран солдадые хүлһөөнь буулгаа, 69 танк ба бронетранспортёрые усадхаа, 4 самолёт ба вертолёт буудажа унагаагаа гү, али гэмтээгээ.

Дахяад харата ябуулга хэгдэбэ

АММАН. (ТАСС). Израиль сэрэгэйхидэй харата ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһэнһээ уламжалан, июнин 15-най нютагай сагаар 22 час 30 минутада Иордан мүрэнэй нугадахи Аль-Манши шадар иордан ба израиль подразделенинүүдэй хоорондо миномёдууд болон юрын буунуудые хэрэглэлгэтэйгээр буудалдаан болоо. Энээн тухай Иорданиин командованиин түлөөлэгшын эндэ толилоһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Иорданиин талаһаа хохидол болоогүй гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

БУРЯАД ҮНЭН газетэеэ ТА ЗАХЯА ГҮ?

1969 ОНОЙ ХОЕРДОХИ ХАХАДТА ЗАХИЛ ЭХИЛЭНХЭЙ.

Газетымнай хахад жэлэй сэн — 3 түхэриг; 3 һарын — 1 түхэриг 50 мүнгэн.

Газетые «Союзпечатиин» бүхы таһагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

НҮХЭД УНШАГШАД! Үдэр бүхэндэ газетын шэнэ һониниие уншажа байхын тула захил хэхээ шамдыт! «Буряад үнэн» захихаяа бү мартыт.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18 часһаа «Искусственная земля», «Где-то в пустыне жёлтой» гэһэн киноочеркнууд. 18.20 минутаһаа «Уран зурааша ба мүнөө үе саг» гэһэн дамжуулга. 18.50 минутаһаа «Кутиин партизанууд» гэһэн киноочерк. 19 часһаа холо, ойрын һонин. 19.20 минутаһаа «Үнгэрһэн сагай алдарта түүхэһээ» гэһэн дамжуулга. 19.40 минутаһаа «В погонах дьявола» гэһэн Болгариин телевидениин уран һайханай фильм (нэгэдэхи серинь). 21.30 минутаһаа 02.15 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 21.35 минутаһаа орон доторхи һонин. 21.45 минутаһаа «В эфире — Молодость» гэһэн дамжуулга. 23.30 минутаһаа үнгэтэ телевидениин программа. 24 часһаа «Время» гэжэ һүүлэй һониной программа. 00.30 минутаһаа футболоор СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөн дамжуулагдаха. Эндэ «Торпедо» (Москва), «Спартак» (Москва) командануудай наадан харуулагдаха.

ПРАВДА БУРЯТ[ИИ] МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕР

Нэгэдэхи хуудаһанда: [...]нис ба хүдэлмэришэнэй пар[...]дай уласхоорондын зүблөөн[...] териалнууд. СССР-эй пра[...]ствын мэдүүлгэ тушаа [...]дай һанамжанууд. «Балта[...]рай бата нэгэдэл» гэһэн К[...] Зэдын райкомой нэгэдэх[...] тарь А. Потеиаловай стат[...]

Хоёрдохи хуудаһанда: [...]нис ба хүдэлмэришэнэй пар[...]дай уласхоорондын зүблөө[...] териалнуудай түгэсхэл. [...]шээлнүүдые дабажа» гэһэн [...]ловой статья. Түрэл орон[...]най.

Гурбадахи хуудаһанда: [...] Үдэдэ болохоёо байгаа [...] аймагай үдэрнүүдтэ зорю[...]һан тусхай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: [...]шалта харгыгаар» гэһэн [...]таж. Спортын һонин. Хилы[...]наһаа абтаһан мэдээсэлнүү[...]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Манай адрес, телефону[уд]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактор[...] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленност[и] строительства—61-35, советского строительства и быта—69[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, [...]формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин[...] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при С[ове]те Министров БурАССР.

Н-00523. Зак. № 589.